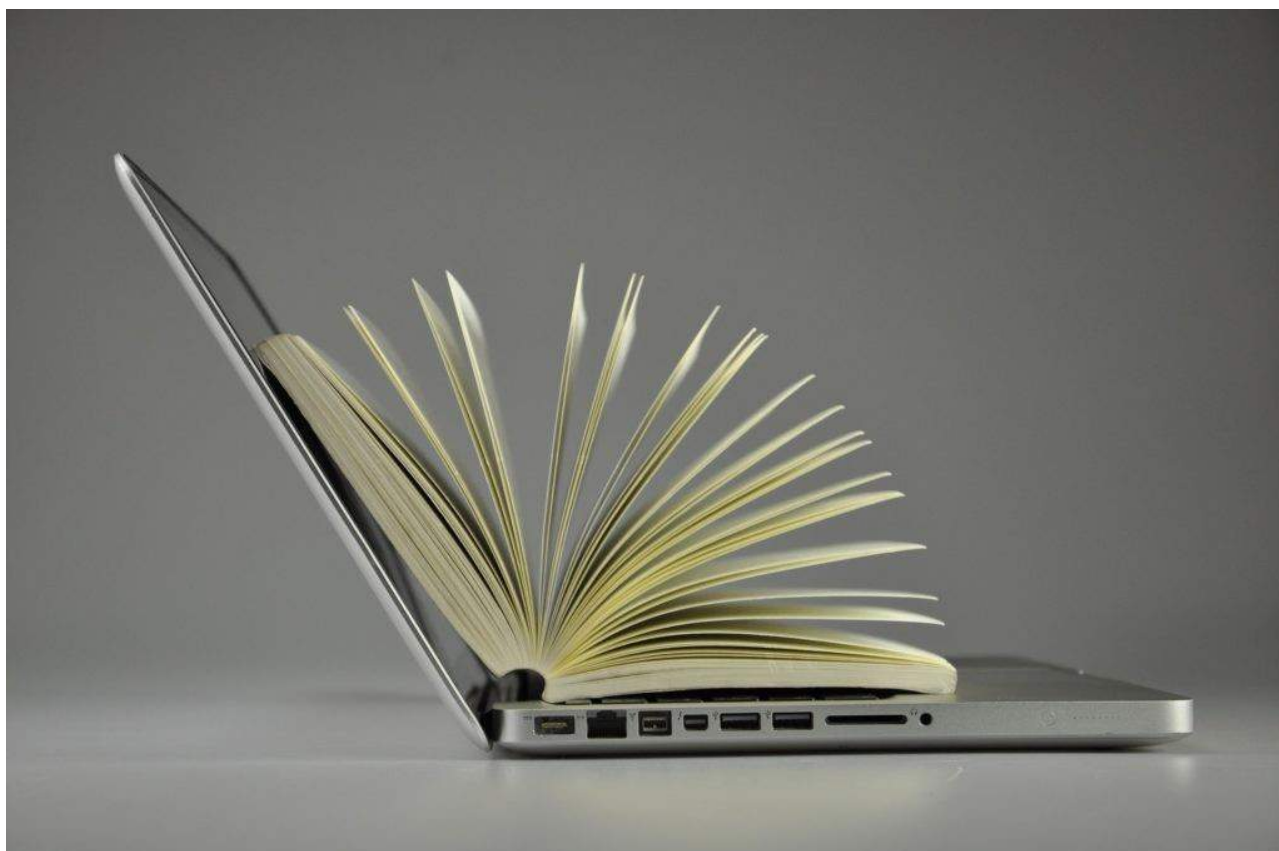


Expressem o książce



Biuletyn MBP Bytom
Nr 2/2020

Szanowni Państwo,

drugi numer Biuletynu „Expressem o książce” podobnie jak pierwszy opracowany został w czasie pandemii. Przegląd prasy jakiego dokonałam nie jest już tak zdominowany tematyką „koronawirusową” jak ten z pierwszego półrocza, ale wciąż jest obecny i wpływa na naszą działalność.

„O rozdwojonej rzeczywistości z powodu koronawirusa w Poradniku Bibliotekarza nr 10/2020 pisze Olga Nowicka z konkluzją – „nadchodzą nowe czasy”.

Wybrałam (subiektywnie) do przeglądu kilka tytułów – w wersji elektronicznej „**Bibliotekarza**” „**Poradnik Bibliotekarza**”, „**Bibliotekę Publiczną**”, „**Lustro Biblioteki**”, a w wersji papierowej „**Książki. Magazyn literacki**”, „**Rynek 7**”, „**Śląsk**”, „**Wysokie obcasy**”, „**Wolna sobota. Magazyn Gazety Wyborczej**”.

Wszystkie artykuły poruszają tematy związane z książką, biblioteką i czytelnictwem.

Tradycyjne imprezy związane z książką i czytelnictwem zostały ograniczone, zarówno pod względem liczby, jak i formy. Są to obecnie w części akcje online, propagujące alternatywną formę czytania, organizowania różnego typu zajęć propagujących książkę i czytelnictwo.



Pracownicy MBP w Bytomiu wychodząc na przeciw potrzebom użytkowników biblioteki włączyli się aktywnie wykorzystując nowoczesne komunikatory, dzięki którym upowszechniali literaturę i formy zajęć z nią związane.

Zakres tematyczny Biuletynu częściowo został zmieniony, w związku z tym, że drugie półrocze, szczególnie jesień, zdominowana została przez różne konkursy literackie oraz rankingi na najlepsze książki, uznałam, żeby do „stałych” już zagadnień dodać rozdział pt. **Konkursy literackie, nagrody, laureaci.**

W związku, że Biuletyn ukaże się krótko przed świętami Bożego Narodzenia, jeden rozdział pt. „**Co czytać, gdy nadejdą Święta, dlaczego nie o... Świętach**” poświęciłam książkom związanym z tematyką świąteczną, dodam czasami dość zaskakującą, a cały Biuletyn został zilustrowany pięknymi pracami plastycznymi autorstwa naszej koleżanki Anny Misiak.

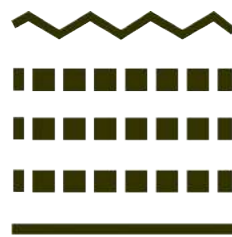


Serdecznie zapraszam do lektury.

Karina Maczuga

UZ/DLD

Działo się w MBP w Bytomiu



**m i e j s k a
biblioteka
publiczna
w bytomiu**

Ten rok jest inny niż poprzednie. Tradycyjne imprezy związane z książką i czytelnictwem zostały ograniczone, zarówno pod względem liczby, jak i formy. Są to obecnie w części działania online, częściowo w realu.

Natomiast jak najbardziej w realu działa nasza Biblioteka, która od maja otworzyła swoje podwoje dla czytelników, działa oczywiście w reżimie sanitarnym, ale ku radości czytelników udostępnia swoje zbiory i realizuje swoją kulturotwórczą rolę.

W drugim półroczu, mimo że pandemia pokrzyżowała nasze niektóre plany związane z realizacją przedsięwzięć promujących książkę, bibliotekę i czytelnictwo odbyło się dużo ciekawych imprez zarówno dla dzieci jak i dorosłych.

LIPIEC/SIERPIEŃ

➤ **Wystawa „Lipiec 1974 - Otwarcie Gmachu głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bytomiu”**

To wystawa przygotowana na podstawie archiwalnych zdjęć, dokumentujących moment otwarcia gmachu głównego MBP w Bytomiu.

<https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?limitstart=2>

➤ **AKCJA "Bezpieczeństwo w sieci".**

MBP wspiera akcję "Bezpieczeństwo w sieci". Dzięki Fundacji Metropolia Dzieci na naszych półkach są dostępne książki, które pomogą zapoznać się z tym jakże ważnym w naszych czasach zagadnieniem. Książki o tym jak być bezpiecznym w sieci są dostępne w opracowaniu dla najmłodszych czytelników, ale również w wersji poradnika dla ich rodziców.

Wakacje z książką - zabawa wakacyjna!

Wypożyczalnia Literatury Beletrystycznej zaprosiła czytelników na zabawę w “podróż literacką,” polegającą na wylosowaniu przygotowanych przez pracowników książki, a następnie sfotografowaniu siebie z książką, które trafiły do naszej wirtualnej galerii!

<http://www.biblioteka.bytom.pl/>

„Przyjaciele Pippi” w Wypożyczalni Literatury dla Dzieci i Młodzieży

W Wypożyczalni Literatury dla Dzieci i Młodzieży wakacje przebiegły z Pippi Pończoszanką-bohaterką książek Astrid Lindgren. Pracownicy Wypożyczalni zachęcali czytelników do wypożyczania książek o niecodziennych przygodach niesfornej Pippi, ale i do dzielenia się wrażeniami po ich przeczytaniu. Krąg przyjaciół Pippi wśród naszych czytelników znacznie się powiększył, w czasie wakacji zostały wypożyczone wszystkie egzemplarze. Powstały również portrety Pippi wykonane przez czytelniczki DLD.

<https://mbpbytom.blogspot.com/2020/09/przyjaciele-pippi-w-wypożyczalni-dla.html>

➤ Kącik Literacki

W czasie wakacji zainaugurował swą działalność Kącik Literacki.

Został stworzony, aby publikować twórczość naszych czytelników. Pisanie i czytanie to zajęcia niezbędne dla młodego humanisty, rozbudzają zainteresowania, poszerzają wiedzę i erudycję. Pozwalają młodym pisarzom odkryć bogactwo języka i promować własną twórczość. Natomiast naszą rolą jako instytucji kultury jest promowanie młodych talentów, uwrażliwiających na piękno języka i uczących sztuki czytania i interpretacji literatury.

Na początek zaprezentowano w nim twórczość **Julii Staszak** i **Filipa Beyera**.

<https://mbpbytom.blogspot.com/2020/08/witamy-w-kaciku-literackim.htm>





WRZESIEŃ

➤ Trzecia odsłona kampanii „Mała książka – wielki człowiek”

MBP w Bytomiu bierze udział w trzeciej odsłonie kampanii „Mała książka – wielki człowiek” w bibliotece. W tym roku do projektu zgłosiło się **5861 bibliotek** posiadających oddziały dziecięce – to o ponad 700 placówek więcej niż w roku ubiegłym i aż **75% wszystkich bibliotek publicznych w Polsce**.

Pełna lista zakwalifikowanych bibliotek oraz szczegóły dotyczące tegorocznej odsłony projektu znajdują się na stronie: www.wielki-czlowiek.pl.

➤ Narodowe czytanie „Balladyny” Juliusza Słowackiego

5 września odbyła się premiera filmu na podstawie „Balladyny” Juliusza Słowackiego.

Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu przygotowała na tę okazję wyjątkowy projekt „Narodowego Czytania”. Został nagrany tekst sceny 1 Aktu 2, w trzech różnych interpretacjach i odsłonach. Wybrany fragment jest główną sceną tragedii i rozpoczyna dramat, który chce nam przedstawić autor. Materiał filmowy został przygotowany przez bytomskich artystów i społeczników.

Dostępny jest na stronie internetowej biblioteki:

kanale YT biblioteki:

<https://youtu.be/uvcK4NamPig>

oraz na Facebookowym fanpage’u biblioteki:

<https://pl-pl.facebook.com/biblioteka.bytom/>

➤ **18 września** na Placu Jana III Sobieskiego przed MBP odbył się **Happening historyczny „W 100-lecie powołania Polskiego Komisariatu Plebiscytowego w Bytomiu”**. Natomiast w gmachu głównym biblioteki odbyło się bardzo interesujące spotkanie z Barbarą Szmatloch i Józefem Krzykiem autorami książki "Korfanty. Silna bestia".

<https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?>

[option=com_content&view=article&id=518:%E2%80%9Ew-100-lecie-powo%C5%82ania-polskiego-komisariatu-plebiscytowego-w-bytomiu-%E2%80%93-kr%C3%B3tka-relacja-fotograficzna&catid=8&Itemid=101](https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=518:%E2%80%9Ew-100-lecie-powo%C5%82ania-polskiego-komisariatu-plebiscytowego-w-bytomiu-%E2%80%93-kr%C3%B3tka-relacja-fotograficzna&catid=8&Itemid=101)

➤ **24 i 25 września** w MBP w Bytomiu odbyły się zajęcia w ramach projektu „**Razem dla Edukacji**” współfinansowanego przez MEN w ramach zadania publicznego pod nazwą „Rodzina polonijna”, któremu patronuje Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”- Oddział w Katowicach. W zajęciach wzięli udział uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 46 im. Bractwa Kurkowego Grodu Bytomskiego w Bytomiu.

https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=521:projekt-%E2%80%9Erazem-dla-edukacji%E2%80%9D-w-miejskiej-bibliotece-publicznej-im-prof-w-%C5%82-studenckiego-w-bytomiu&catid=8&Itemid=101

PAŹDZIERNIK / LISTOPAD

➤ **PROJEKT „Książkowe podróże w czasie i przestrzeni”**

Miło nam poinformować, że Miejska Biblioteka Publiczna im. prof. Władysława Studenckiego otrzymała dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu „Partnerstwo dla książki” na realizację projektu **KSIĄŻKOWE PODRÓŻE W CZASIE I PRZESTRZENI**.

Jest to projekt promujący czytelnictwo wśród mieszkańców Bytomia, skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, seniorów oraz osób niepełnosprawnych.

W ramach tego Projektu przeprowadzone zostały kreatywne warsztaty prowadzone on-line przez pracowników firmy Modrasova i pracowników MBP w Bytomiu oraz nagrane zostały dwie bajki z klasyki dziecięcej w interpretacji słuchaczek Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

➤ **Warsztaty świec żelowych**

5 października podopieczni Bytomskiego Centrum Wsparcia, Dziennego Domu „Senior-Wigor” oraz Wspólnoty Burego Misia mieli możliwość wykonania własnych, wyjątkowych świec żelowych.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=529:warsztaty-%C5%9Bwiec-%C5%BCelowych-2&catid=8&Itemid=101

➤ **Warsztaty malowania kolorowym piaskiem**

8 października dzieci z Innowacyjnego Zespołu Edukacyjno-Terapeutycznego „Edterek” oraz uczniowie klasy 3 A ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Bytomiu wzięli udział w warsztatach malowania kolorowym piaskiem. Technika polegająca na posypywaniu różnokolorowym piaskiem kolejnych pól kolorowanek, okazała się prosta i niezwykle efektowna. Dzieci pomalowały w ten nietypowy sposób przeróżne kwiaty i postaci z bajek: kucyki Pony, samochody z filmu „Auta”, Minionki, bohaterów „Kubusia Puchatka”. Na koniec wszystkie prace zostały oprawione w antyramy.

https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=category&id=22&Itemid=177

➤ **Warsztaty tworzenia zegarów**

Tematem warsztatów były zegary. Każdy z uczestników otrzymał mechanizm zegarowy oraz tarczę, którą można było ozdobić w dowolnie wybrany przez siebie sposób. Powstały zegary malowane, wyklejane, jednokolorowe, wielobarwne, inspirowane bajkami lub nawiązujące do zainteresowań ich twórców. Pomysłowość dzieci przeszła nasze najśmielsze oczekiwania.

https://www.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=540:warsztaty-tworzenia-zegar%C3%B3w&catid=22&Itemid=177

➤ **Warsztaty tworzenia kwiatów technikami teabag folding i 3D.**

Pracownicy MBP w Bytomiu przygotowali ciekawe i kreatywne filmy z krótkimi kursami wykonywania kwiatów technikami teabag folding i 3D.

<https://www.youtube.com/watch?v=7WIKxphw4YM&t>

<https://www.youtube.com/watch?v=nLU9Z04yyms>

➤ **Nagrania bajek:**

„Kwiaty Idalki” Hansa Christian Andersena

„Dziadek do orzechów” E. T. A. Hoffmana.

Realizacja projektu „Książkowe podróże w czasie i przestrzeni” pozwoliła nam przenieść głośne czytanie do świata nowych mediów.

Powstały nagrania fragmentów bajek „Kwiaty Idalki” Hansa Christiana Andersena w interpretacji pani Zofii Golder oraz „Dziadek do orzechów” E. T. A. Hoffmana w interpretacji pani Ilony Dobrowolskiej.

<https://www.youtube.com/watch?v=tHcS2ewgCFE&t>

<https://www.youtube.com/watch?v=NKjMedcVGQA&t>



➤ **„Nie lękajcie się” - wystawa z okazji Roku Świętego Jana Pawła II**

W Wypożyczalni Literatury Popularnonaukowej oraz Wypożyczalni Literatury Beletrystycznej wyeksponowano książki poświęcone papieżowi św. Janowi Pawłowi II.

<https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?>

[option=com_content&view=article&id=527:%E2%80%9Eenie-l%C4%99kajcie-si](https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=527:%E2%80%9Eenie-l%C4%99kajcie-si)

[%C4%99%E2%80%9D-wystawa-z-okazji-roku-%C5%9Bwi%C4%99tego-jana-paw%C5%82a-ii&catid=8&Itemid=101](https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=527:%E2%80%9Eenie-l%C4%99kajcie-si%C4%99%E2%80%9D-wystawa-z-okazji-roku-%C5%9Bwi%C4%99tego-jana-paw%C5%82a-ii&catid=8&Itemid=101)

➤ **Wystawa pt. „Bytom na starych pocztówkach”**

Wystawy z cyklu W świecie kolekcjonerów i hobbystów – „Bytom na starych pocztówkach”. Wystawa pochodzi ze zbiorów Pana Czesława Czerwińskiego, znanego bytomskiego społecznika i miłośnika historii Bytomia.

https://wa.biblioteka.bytom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=526:wystawa-%E2%80%9Ebytom-na-starych-poczt%C3%B3wkach%E2%80%9D&catid=8&Itemid=101

➤ **Wystawa pokonkursowa pt. „Jasnowidze”**

Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu, Urząd Miasta w Bytomiu oraz Pokłady Kultury zaprosiły na wystawę pokonkursową „Jasnowidze 2018/2019”.

Konkurs organizowany jest przez wydawnictwo Dwie Siostry, a wystawa prezentowała prace laureatów oraz 40 najciekawszych projektów nadesłanych na trzecią edycję międzynarodowego konkursu na projekt ilustrowanej książki dla dzieci. Ilustracje zaaranżowane zostały w przestrzeni MBP Bytom w GALERII ROTUNDA oraz w Wypożyczalni Literatury dla Dzieci i Młodzieży.

[STRONA GŁÓWNA \(biblioteka.bytom.pl\)](https://www.biblioteka.bytom.pl/)

➤ **Konkurs pt. „Bytom w 100 słowach”**

8 października w Auli Państwowych Szkół Budownictwa w Bytomiu odbyła się uroczystość rozstrzygnięcia konkursu i wręczenia nagród w konkursie "Bytom w 100 słowach". Organizatorem

wydarzenia była Liga Kobiet Nieobojętnych, a konkurs został sfinansowany z budżetu miasta. Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu jako współorganizator brała udział w przygotowaniu prac konkursowych dla Jury oraz propagowaniu wydarzenia wśród czytelników.

[Uroczystość rozstrzygnięcia konkursu "Bytom w 100 słowach" \(biblioteka.bytom.pl\)](http://biblioteka.bytom.pl)

LISTOPAD

➤ **Wystawa obrazów „Krajobraz Polski”.**

Na wystawie, którą można było podziwiać w Galerii Rotunda zamieszczone zostały prace wychowanków Młodzieżowego Domu Kultury w Karbiu.

<https://www.facebook.com/biblioteka.bytom/posts/5332070220151772>

➤ **XIV Bytomska Jesień Literacka**

Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu wspólnie z Bytomskim Centrum Kultury w Bytomiu organizowała tegoroczną Bytomską Jesień Literacką.

W dniach 23 i 24 listopada na terenie biblioteki odbyły się dwa spotkania autorskie: pierwsze z panią **Martą Knopik** – autorką udanego debiutu powieściowego „Czarne miasto” oraz – drugie z panią **Anną Meiser** – autorką wstępu i opracowań wierszy zapomnianej bytomskiej poetki, pochodzącej ze Zbaraża – Marii Haliny Szulc.

<https://www.biblioteka.bytom.pl/>

GRUDZIEŃ

- Wernisaż wystawy fotografii prezentującej prace uczestników warsztatów fotograficznych „Bytom uśmiecha się do Ciebie”.

Wystawa dostępna dla odwiedzających bibliotekę od 17.12 do końca br. w Galerii Rotunda.

<https://www.facebook.com/bytom.miasto>

<https://www.facebook.com/biblioteka.bytom>

Konkursy literackie, nagrody, laureaci.

Druga połowa roku była bogata pod względem organizacji i podsumowań konkursów literackich: w październiku została przyznana prestiżowa Nagroda Nike, w Bytomiu przyznano nagrody w konkursie literackim pt. „Bytom w 100 słowach”, w Rybniku Górnośląską Nagrodę Literacką Juliusz, a we Wrocławiu Nagrodę Poetycką Silesius. Natomiast listopad był miesiącem Bytomskiej Literackiej Jesieni.

Wielkim wydarzeniem jak co roku (wyjątkiem był rok 2018 kiedy nie przyznano Nagrody) było przyznanie Literackiej Nagrody Nobla.

Koniec roku sprzyja też różnym podsumowaniom i rankingom.

Recenzje wymienionych tutaj książek umieściłam w rozdziale : *Nowości dla dzieci i dorosłych. Książki, które warto przeczytać.*

➤ Literacka Nagroda Nobla 2020

Literacka Nagroda Nobla 2020 dla **Louise Glück**, amerykańskiej poetki i eseistki. Glück została nagrodzona za "niemożliwy do pomylenia poetycki głos, którego surowe piękno przekształca indywidualną egzystencję w uniwersalne doświadczenie".

Glück jest autorką utytułowaną, laureatką wielu nagród, m. in. Pulizera, Bollingen Prize, Wallace Stevens Award, National Book Award czy złotym medalem Amerykańskiej Akademii Sztuki i Literatury. W 2012 roku została wybrana do funkcji amerykańskiej Poetki Laureatki. Doceniona przez krytyków i będąca ważną postacią amerykańskiej sceny literackiej, Glück jest zarazem autorką poczytną i popularną, mającą szerokie grono czytelników.

Jej wiersze mówią o sprawach dotyczących wszystkich i każdego, takich jak utrata, śmierć, miłość, samotność, odczuwanie własnego istnienia w świecie (to z pewnością owa „uniwersalność”, wspomniana w komunikacie sekretarza Akademii Szwedzkiej), posługując się przy tym zasadniczo prostym językiem, który nie zostaje w jej wierszach poddany eksperymentalnym przekształceniom.

<https://www.tygodnikpowszechny.pl/literacki-nobel-dla-louise-gluck-165192>

➤ **Nagroda Literacka Nike 2020**

Nagroda Literacka Nike to najważniejsze tego typu wyróżnienie w naszym kraju. Jak co roku na kilka miesięcy przed oficjalnym ogłoszeniem zwycięzcy jury Nike zawęziło grupę nominowanych do siódemki finalistów.



Literacka Nagroda Nike od 1997 przyznawana jest rok rocznie autorowi lub autorce najlepszej książki wydanej w ciągu minionych dwunastu miesięcy. Bez znaczenia jest gatunek literacki, wszyscy w równym stopniu mogą ubiegać się o zwycięstwo, z którym wiąże się nagroda pieniężna w wysokości 100 tysięcy złotych i statuetka według projektu Gustawa Zemły.

➤ **Nagroda Nike 2020 dla Radka Raka**

"Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli" nawiązuje do "Słowa o Jakóbie Szeli" Brunona Jasińskiego. Autor jest lekarzem weterynarii i pisarzem, pochodzi z rodziny o chłopskich korzeniach. Postać Jakuba Szeli fascynowała go od dawna, doszedł do wniosku, że opowieść o rabacji galicyjskiej jest zdominowana przez głosy jej ofiar - galicyjskich ziemian.

Nagroda Nike czytelników dla Joanny Gierak – Onoszko za książkę pt. "27 śmierci Toby'ego Obeda". "

Potencjał tej historii jest uniwersalny - mówi Joanna Gierak-Onoszko. Jej reporterska książka o kanadyjskich rozrachunkach z bolesną przeszłością wygrała plebiscyt na Nike Czytelników.

Finaliści Literackiej Nagrody Nike

Joanna Gierak-Onoszko – wyróżniono ją za reportaż pt. „27 śmierci Toby’ego Obeda”.

Agnieszka Dauksza – wyróżniono ją za książkę pt. „Jaremianka. Biografia”.

Paweł Piotr Reszka – Jury wyróżniło jego reportaż pt. "Płuczki. Poszukiwacze żydowskiego złota".

Piotr M. Majewski – wyróżniono go za książkę pt. "Kiedy wybuchnie wojna? 1938. Studium kryzysu".

Monika Sznajderman – wyróżniona za książkę pt. „Pusty las”.

Filip Zawada – jury wyróżniło jego książkę pt. „Rozdeptałem czarnego kota przez przypadek”,
oraz **Radek Rak** – laureat Nagrody Nike za powieść pt. „Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli”.

➤ **Konkurs pt. „Bytom w 100 słowach’**

Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu wraz z Ligą Kobiet Nieobojętnych i życiem Bytomskim była organizatorem konkursu literackiego pt. „**Bytom w 100 słowach**”. Zamierzeniom większości utworów nadesłanych na konkurs była **chęć ukazania Bytomia, w którym przeszłość splata się z terażniejszością.**

Zachowały się ślady wielowiekowej kultury i tradycji (architektura, zabytki, obchodzone różnego rodzaju święta). Zdaniem autorów większości nadsyłanych prac, taki Bytom warto podziwiać odnajdywać i utrwać dla następnych pokoleń.

Na drugą edycję konkurs nadesłano ponad 170 prac.

I miejsce zdobyła praca pt. "**Noc kryształowa 9/10 XI 1938**" **Katarzyny Kalus**

II miejsce - praca pt. "**Niedźwiedzie wyniosły się dawno**" **Kamila Książka**

III miejsce - praca pt. "**Co by było gdyby...**" **Michała Witasa**

Uwagę Komisji przykuły również **limeryki Pawła Tymieńskiego**, który otrzymał wyróżnienie honorowe.

[Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu](#)

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4892508/zimowla>

➤ **XXIV Turniej Jednego Wiersza im. Stanisława Horaka organizowany przez Bytomskie Centrum Kultury w ramach XIV Bytomskiej Jesieni Literackiej.**

Na tegoroczny Turniej odbywający się w ramach XIV Bytomskiej Jesieni Literackiej napłynęły 153 zgłoszenia z całej Polski, a nawet więcej - bo do Bytomia dotarły także zgłoszenia od Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii i we Włoszech. Ogłoszenie konkursu w formie „online” okazało się strzałem w dziesiątkę, gdyż z dnia na dzień zdarzenie mające do tej pory zasięg regionalny zyskało status, w pewnym sensie... „wydarzenia międzynarodowego”!

Laureatami Turnieju zostali:

I nagrodę w otrzymał **Bartosz Konstrat**

II nagrodę otrzymał **Wojciech Roszkowski**

III nagrodę otrzymał **Dawid Markiewicz**

III nagrodę otrzymała **Danuta Hein**

Przyznano również kilka wyróżnień.

https://becek.pl/bytomska_jesien_literacka

➤ **Górnośląska Nagroda Literacka Juliusz.**

Nagroda Literacka Juliusz to konkurs, który doskonale łączy przeszłość z teraźniejszością. Na bazie cennych doświadczeń buduje nową jakość, udowadniając, że Rybnik to miasto twórcze, w którym kultura ma swoje ważne miejsce. Zasłużony dla miasta – patron nagrody Juliusz Roger był człowiekiem umiejętnie łączącym różne dziedziny wiedzy. Tegoroczna Górnośląska Nagroda Literacka „Juliusz” została przyznana **Agnieszce Daukszy** za książkę pt. „**Jaremianka. Biografia**” (również znalazła się w finale Nagrody Nike). Laureatka z rąk prezydenta Rybnika Piotra Kuczery odebrała pamiątkową statuetkę i nagrodę pieniężną w wysokości 50 tysięcy złotych.

Nominowani do Nagrody byli:

Natalia Budzyńska za książkę pt. „**Dzieci nie płakały. Historia mojego wuja Alfreda Trzebińskiego**”

Wojciech Orliński za książkę pt. „**Człowiek, który wynalazł Internet**”

Magdalena Grochowska za książkę pt. „**W czasach szaleństwa. Hertz. Fitosołow, Stempowski, Moltke**”

Mirosław Wlekły za książkę pt. „**Gareth Jones. Człowiek, który wiedział za dużo**”

➤ **Paszport Polityki dla Dominiki Słowik za powieść pt. „Zimowla”**

W drugiej po fenomenalnie przyjętym „**Atlasie: Doppelganger**” powieści Dominiki Słowik po mistrzowsku zaciera granice między możliwym i niemożliwym, by zabrać czytelnika w gąszcz niewyjaśnionych zjawisk codzienności.

➤ **Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius**

Laureatem w kategorii debiut roku za tom pt. „**Chyba na pewno**” został bytomianin **Jakub Pszoniak**.

➤ **10 książek roku 2020**

1. **Książka roku „Wierzyliśmy jak nikt” Rebecca Makkai**

2. „**Tkanki Miękkie**” Zyta Rudzka

3. „**Świetlista republika**” Andres Barba

4. „**Halny**” Igor Jarek

5. „Poufne” Mikołaj Grynberg
6. „Ludowa historia Polski” Adam Leszczyński
7. „Argonauci” Maggie Nelson
8. „Podziemia. W głąb czasu” Robert MacFarlaine
9. „Moja znikająca połowa” Britt Bennett
10. „Lis” Dubravka Ugrešić

„Książki. Magazyn do czytania” Nr 6 (45)

➤ **„Superdycha”. Lista najlepszych dziesięciu książek dla dzieci w 2020 roku.**

1. „Basik Grysik i wrony” Justyna Bednarek
2. „Zimowe zaręczyny i Zaginieni z Księżycowa” Christelle Dabos
3. „Czyje spodnie”, „Komu leci krew”, „Kto się złości”, „Kto decyduje” Stina Wirsen
4. „Prezent dla dwojga” Mikołaj Łoziński
5. „Złodziejaszki” Katherine Rundell
6. „Beskid bez kitu” Maria Strzelecka
7. „Nolens volens, czyli chcąc nie chcąc. Prawie 100 sentencji łacińskich i kilka greckich”
Zuzanna Kisielewska
8. „Turonie, żandary, herody. Wiejska maskarada” Anna Kaźmierak
9. „Zabójstwo Brangwina Kąkola” scen. M.T. Anderson
10. „To już nie ma znaczenia” Joanna Jagiełło

„Książki. Magazyn do czytania” Nr 6 (45)



Nowości dla dzieci i dorosłych. Książki, które warto przeczytać.

W tym miejscu polecam książki nagrodzone w konkursach i różnych rankingach literackich, wysoko cenione przez czytelników i wydawców.



Nagroda Nike 2020

➤ „Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli” Radek Rak „Powergraph”

Baśń jest próbą stworzenia na nowo mitologii Galicji. Nie jest powieścią historyczną, i choć napisana z dużym szacunkiem dla ówczesnych realiów społecznych, obyczajowych i politycznych, to zawieszona pozostaje między historią a mitem. Wyrasta z legend, w które obrosła postać chłopskiego przywódcy – tych prawdziwych i tych stworzonych przez Radka Raka. Radek Rak napisał powieść o dobru i złu, które czają się w każdym z nas, o nierównych szansach, o Galicji i o Polsce. Powieść pełną rozbuchanego erotyzmu, ironii i humoru, nakarmioną mrokiem ludzkich serc.

Opowieść zawieszona pomiędzy faktami historycznymi a mitami, przypowieściami i legendami.

Jej wyjątkową wartość dostrzegł i docenił również świat literacki, dzięki czemu "Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli" otrzymała Nagrodę Literacką Nike 2020.

Przewodniczący jury, prof. Paweł Próchniak, w swojej mowie pochwalnej podkreślał, że powieść Radka Raka: "(...) przypomina też o potrzebie mitu, podpowiada, że pod powierzchnią rzeczywistości - u podszewki rzeczy, w ciemności fastrygowanej płaczącą się fosforescencją - pulsują dawne mitologie, zapomniane klechdy, tajemnicze fabulacje. Słysząc w "Baśni o węzowym sercu" różne echa i tony literatury. Podskórnie pracują w niej głosy wielu pisarzy - wzięte pod włos, rozwibrowane, twórczo przejęte, przetopione w metal lżejszy od powietrza."

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4810822/basn-o-wezowym-sercu-albo-wtore-slowo-o-jakobie-szeli>

➤ **„Jaremianka. Biografia” Agnieszka Dauksza**

Wydawnictwo Znak

Maria Jarema. Ona o sobie zawsze: Jarema. O niej najczęściej mówią: Jaremianka. Kobieta awangarda. Emancypantka, zaangażowana aktywistka i zapalona pracoholiczka – niekwestionowany autorytet. Znajdowała się w centrum życia kulturalno-towarzyskiego międzywojnia i lat powojennych, zawierała znajomości, które przetrwały lata, wiązała się z interesującymi mężczyznami i to ona decydowała, kiedy przekuć te związki w trwałe przyjaźnie.

Jedna z najzdolniejszych i najbardziej charyzmatycznych artystek XX wieku. Malarka, rzeźbiarka, graficzka, projektantka kostiumów teatralnych, lalek i pomników. Dziewczyna ze Starego Sambora na Kresach, która przyjechała do Krakowa, by „wymyślić sztukę na nowo”. Studiowała pod kierunkiem Xawerego Dunikowskiego, współtworzyła Grupę Krakowską i teatr Cricot, właśnie z nią najchętniej współpracował Tadeusz Kantor.

Ukochana żona Kornela Filipowicza, matka Aleksandra, siostra bliźniaczka Nuny, ceniona przyjaciółka m. in. Różewiczów, Sternów, Przybosiów. W ich wspomnieniach jawi się jako wcielenie ruchu, zmienna, zachwycająca postać, która pozostawiała po sobie wrażenie niedosytu.

Ci, którzy oczekują opowieści o malarstwie i malarce, mogą poczuć się rozczarowani. Jarema zmarła na raka, mając 50 lat i w momencie, gdy jej kariera nabierała dopiero prawdziwego rozpędu.

<https://niezlasztuka.net/ksiazki/agnieszka-dauksza-jaremianka-biografia/>

➤ **„Płuczki. Poszukiwacze żydowskiego złota” Paweł Piotr Reszka**

Wydawnictwo Agora

„Płuczki” to napisany świetnym oszczędnym i żywym językiem reportaż o mieszkańcach wsi położonych w okolicach byłych obozów zagłady w Bełżcu i Sobiborze, którzy po II wojnie światowej ruszyli na tereny obozów w poszukiwaniu złota. Tzw. kopacze znajdowali w prochach, niespalonych kościach czy jeszcze nie do końca rozłożonych ciałach biżuterię, złote zęby i inne precjoza, a później wymieniali je u lokalnych jubilerów na pieniądze. Proceder trwał kilkadziesiąt lat, ale Reszka skupia się w swojej książce na latach 50. i 60.

Najbardziej znamienne jest jednak to, że przekopywanie prochów i rozkładających się ciał w poszukiwaniu złota jako neutralne moralnie uznają także potomkowie kopaczy, ich synowi czy córki.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4904613/pluczki-poszukiwacze-zydowskiego-zlota>

➤ **„Kiedy wybuchnie wojna? 1938. Studium kryzysu” Piotr M. Majewski**

Wydawnictwo Krytyki Politycznej

Brudne intrygi polityczne, wielkie spektakle propagandowe, zawiła walka wywiadów i perfidne kampanie prowadzone na łamach prasy. To książka o kulisach uprawiania polityki. Autor przedstawia w niej modelowy przypadek sytuacji, gdy w imię ratowania pokoju Europa uczyniła milowy krok w kierunku katastrofalnej wojny.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4894552/kiedy-wybuchnie-wojna-1938-studium-kryzysu>

➤ **„27 śmierci Toby’ego Obeda” Joanna Gierak - Onoszko**

Dowody na Istnienie

Debiut literacki Joanny Gierak-Onoszko otwiera oczy czytelnika na ogrom krzywdy, która przetoczyła się przez Kanadę. Od XIX wieku, pod płaszczykiem dostępu do lepszej edukacji, nauki języka i równych szans, dzieci Metysów i Inuitów wysyłano do szkół z internatem. Rzeczywistość była znacznie bardziej upiorna, niż mogłoby się wydawać. Dzieci były odbierane siłą, a szkoły oddalone od rodzinnych wiosek o setki kilometrów. W szkołach odbierano dzieciom imiona, tożsamość, całe ich poprzednie życie stawało się tabu. Każde zachowanie wyrykające się z okrutnego kanonu, ustalonego przez katolicki i protestancki kościół, było surowo karane. Tortury, przemoc psychiczna, gwałty, głodzenie, społeczna izolacja były udziałem pokoleń dzieci takich, jak Toby Obeda, który został absolwentem szkoły z internatem. Ci ludzie nazywają siebie ocalałcami. „Zniszczono cały nasz naród. Nigdyśmy się nie podnieśli”.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4882986/27-smierci-toby-ego-obeda>

➤ **„Pusty las” Monika Sznajderman**

Wydawnictwo Czarne

Pusty las to opowieść autorki o życiu w Wołowcu, beskidzkiej wsi, z której kolejno znikali szukający szczęścia za oceanem biedacy, wizjonerscy nafcjarze, Żydzi, Cyganie, Łemkowie. To także jej hołd dla tego miejsca na ziemi, jego historii, przyrody i jego mieszkańców.

Przez okolice Wołowca przetoczyły się przecież epidemie cholery, antysemityczne pogromy, pierwsza i druga wojna światowa, wreszcie akcja „Wisła”. Informacje te grzeszą jednak zdawkowością.

<https://czarne.com.pl/katalog/ksiazki/pusty-las>

➤ **„Rozdeptałem czarnego kota przez przypadek” Filip Zawada**

Wydawnictwo Znak

Zawada potrafi opowiadać wesołe historie o straszności świata. Jego powieść „Rozdeptałem czarnego kota przez przypadek” w pierwszej chwili przywołuje skojarzenie z cyklem o „Mikołajku” Sempe i Gosciniego – Franciszek mieszka w sierocińcu u sióstr. Jest jednym ze starszych dzieciaków, ma kota Szatana i jest opowiadaczem historii.

W przeciwieństwie do poczciwego Mikołajka te historie to często makabreski. Najciekawsza jest religijna wyobraźnia, która wdziera się do snów chłopaka. Chłopiec tworzy swoją filozofię małego szczęścia, bardzo dojrzałą: jeżeli „nigdy nie widziało się szczęścia, to trzeba zauważyć cokolwiek i można to zaakceptować jako coś przynoszącego radość”. W tej przygodowej opowieści nie ma złych i dobrych, nie ma znęcania się nad wychowankami. Franciszek widzi ludzi z różnych powodów nieszczęśliwych, ale przekształca ich historie w przypowieści o radzeniu sobie z cierpieniem pełne absurdalnego humoru.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4876075/rozdeptalem-czarnego-kota-przez-przypadek>

➤ **Paszport Polityki dla Dominiki Słowik za powieść „Zimowla”**

Miasteczko w Dolinie Zmornickiej oddycha tajemnicami. Z jeziora wyłowiono ciało, ojciec rzucił pracę w urzędzie i został wróżem, a Pszczelarz wytresował swój rój. Misza w wolnych chwilach sprowadza trawkę ze Słowacji. Naga Dygnarówna spaceruje nocą po ulicach. Mieszkańcy albo czekają, aż wydarzy się kolejny cud, albo gorączkowo szukają skarbu. Czy uda się otworzyć od zawsze zamknięte drzwi i odkryć najściślej strzeżony sekret? Cukrówkę coraz gęściej spowija niebezpieczeństwo i lepki mrok...

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4892508/zimowla>

Górnośląska Nagroda Juliusz

➤ **„Dzieci nie płakały. Historia mojego wuja Alfreda Trzebińskiego lekarza SS” Natalii Budzyńskiej**

Natalia Budzyńska w opowieści o Alfredzie Trzebińskim mierzy się z rodzinną tajemnicą. Czytając pamiętnik wuja esesmana, próbuje też zrozumieć, jak to możliwe, że współczujący lekarz robił karierę w kolejnych obozach koncentracyjnych. Autorka w tej trudnej i emocjonalnej podróży pyta o rolę „dobrych ludzi w czasach zła”, o wolność wyboru i łatwość, z jaką z niej rezygnujemy. Przede wszystkim jednak przywraca pamięć o zamordowanych dzieciach, niemych, niemal zapomnianych ofiarach.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4877376/dzieci-nie-plakaly-historia-mojego-wuja-alfreda-trzebinskiego-lekarza-ss>

➤ **„Człowiek, który wynalazł Internet” Wojciech Orliński**

Autor książki "Lem. Życie nie z tej ziemi" bierze pod lupę historię człowieka, który opracował techniczne założenia internetu. Pierwsze łącze sieci według pomysłu Paula Barana uruchomiono w 1969 roku w Kalifornii, a było to możliwe po tym jak urodzony w polskim Grodnie inżynier przekonał do zainwestowania w swój pomysł amerykańskich generałów. Paul Baran pracował przy konstrukcji pierwszego komercyjnego komputera UNIVAC, pierwszej rakiety typu „cruise missile” i przy narodzinach technologii Hi-Fi. Zanim wprowadzono w życie jego pomysły, Paul Baran przewidział wideokonferencje, internetowe zakupy, a także powszechność prywatnych urządzeń interaktywnych z dostępem do wielkich baz wiedzy, dziś znanych jako laptopy i smartfony. Przewidział też związane z Internetem zagrożenia dla prywatności i demokracji. Niestety, politycy nie dorównywali mu geniuszem i tak zostało do dziś: Internet to arcydzieło inżynierii, ale od strony regulacji prawnych, kompletna fuszerka.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4900828/czlowiek-ktory-wynalazl-internet-biografia-paula-barana>

➤ **„W czasach szaleństwa. Hertz. Filozofow, Stempowski, Moltke” Magdalena Grochowska**

Laureatka Nike Czytelników za biografię Jerzego Giedroycia w nowej książce kreśli portrety myślicieli XX wieku. Pawła Hertza – pisarza, tłumacza i wydawcy, więźnia sowieckich łagrów i – wraz z Henrykiem Krzeczowskim – guru młodego pokolenia narodowych konserwatystów.

Publicyści Dymitra Filosofova, uchodźcy z Rosji bolszewickiej osiadłego w międzywojennej Warszawie, mentora Józefa Czapskiego, krytycznego przyjaciela Polaków. Mistrza eseju Jerzego Stempowskiego – emigranta w Bernie, autora paryskiej „Kultury”, przenikliwego obserwatora cywilizacji. Arystokraty i prawnika Helmutha von Moltke, straconego w Berlinie za działalność w antynazistowskim Kręgu z Krzyżowej. Jego wizję demokratycznej, liberalnej Europy niosła w swej powojennej działalności żona – i miłość Helmutha – Freya von Moltke. Pod piórem autorki postaci przekraczają swój czas historyczny. Ich samotny sprzeciw, ich poszukiwanie sacrum, intensywne przeżycie miłości, także homoseksualnej, zbliżają ich do problemów współczesności. Ich wybory moralne i polityczne w zderzeniu z tu i teraz zyskują wymiar uniwersalny.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4899241/w-czasach-szalenstwa-hertz-filosofov-stempowski-moltke>

„Gareth Jones. Człowiek, który wiedział za dużo” Mirosław Wlekły

Niezwykła historia dziennikarza, który jako pierwszy opowiedział światu prawdę o Wielkim Głodzie na Ukrainie.

W latach 30. XX wieku młody dziennikarz Gareth Jones odbywa kilka samotnych podróży po komunistycznym imperium. Jako jeden z niewielu ludzi z Zachodu odkrywa szokującą prawdę o sytuacji mieszkańców ZSRR. Rozmawia z członkami aparatu państwowego, ale też zwykłymi ludźmi: robotnikami, chłopami. Na własne oczy widzi sowieckie zbrodnie, na Ukrainie słucha o ludziach umierających z głodu i aktach kanibalizmu.

Po powrocie na Zachód mówi światu prawdę o "komunistycznym rajku". Zostaje zaszczuty przez skorumpowanych zachodnich dziennikarzy, wszyscy podważają jego wiarygodność. Po kilku latach ginie w niewyjaśnionych okolicznościach. Czy dlatego, że wyjawiał prawdę?

"Gareth Jones jako jeden z pierwszych zrozumiał mechanizmy rządzące światem w latach 30.: narodziny dyktatorskich reżimów czy rozwój propagandy. Przewidział atak na Polskę i wojnę Sowiec z nazistami. Sposób, w jaki miał zostać pogrążony, zainspirował nawet George'a Orwella podczas pisania »Folwarku zwierzęcego«."

Mirosław Wlekły, reporter, autor bestsellera "Tu byłem. Tony Halik".

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4897785/gareth-jones-czlowiek-ktory-wiedzial-za-duzo>

➤ **„Wierzyliśmy jak nikt” Rebecca Makkai**

Epicka powieść o przyjaźni i odkupieniu w obliczu tragedii, finalistka nagrody Pulitzera oraz National Book Award, a przy tym jedna z najważniejszych książek ostatnich lat wg „New York Timesa”, „The Washington Post” i „Entertainment Weekly”.

W 1985 roku młody Yale Tishman, dyrektor rozwoju chicagowskiej galerii sztuki, zamierza namieszać w środowisku amerykańskiej bohemy, wprowadzając na wystawę zbiór nadzwyczaj udanych obrazów z lat 20. Jego kariera zdaje się kwitnąć, ale wokół AIDS zbiera okrutne żniwo – przyjaciele Yale’a jeden po drugim umierają i wkrótce zostaje on niemal zupełnie sam. Trzydzieści lat później Fiona, przyjaciółka Yale’a, próbuje odnaleźć w Paryżu swoją zaginioną córkę. Zatrzymuje się na pewien czas u starego przyjaciela, znanego fotografa, który przed laty uwiecznił chicagowską epidemię. Z czasem kobieta zdaje sobie sprawę, w jak wielkim stopniu wydarzenia sprzed lat mogą ukształtować nas samych i nasze relacje z najbliższymi. Losy Yale’a i Fiony przeplatają się na przestrzeni lat, zabierając tym samym czytelników w rozdzierającą podróż przez lata osiemdziesiąte aż po chaos czasów współczesnych.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4918931/wierzyalismy-jak-nikt>

➤ **„Basik Grysik i wrony” Justyna Bednarek**

Basik Grysik Kapelusik – tak się nazywa dziewczynka, która przychodzi na świat w pewną mroźną, styczniową noc. A wrony siedzą na drutach przy szpitalnym oknie i cmokają.

Piękna i mądra opowieść nie tylko dla najmłodszych. Napisana przez Justynę Bednarek, autorkę niesamowitych, bestselerowych opowieści o skarpetkach, zilustrowanych przez Elę Wasiuczyńską. Niewiele jest książek, które budzą tak jednoznacznie pozytywne uczucia, nie wywołując przy tym zażenowania, że tak łatwo nas rozczulić. U Bednarek nie ma czułości (...). Są za to humor, wyrazisty język i narracja prowadzona z perspektywy obserwujących świat wron. Ilustracje Eli Wasiuczyńskiej, mistrzyni koloru i grania plamami barw, są zachwycające (...)

Basik Grysik i wrony to wzruszająca opowieść o tkaniu swojego miejsca na świecie, miłości oraz nowym życiu, które powstaje, gdy splatają się dwie niewidzialne linki.

„Książki. Magazyn do czytania” Nr 6(45)

Śląskie nowości literackie

Do tego rozdziału wybrałam w większości książki autorów, którzy pochodzą lub mieszkają na Śląsku, w tym gronie znalazł się również bytomianin Jakub Pszoniak – laureat Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius.



Niektóre z tych książek, różnych gatunkowo (poezja, powieść, książki historyczne) nawiązują tematyką do historii i obyczajowości śląskiej.

➤ „Od jednego Lucypera” Anna Dziewit – Meller

Wydawnictwo Literackie, 2020

Kopalnia przeszłości i hałda nieomówień.

Opowieść o historii małej, wielkiej i tej niesłusznie pomijanej.

Powieść o rodzinie, Śląsku i kobietach.

Śledząc historię górniczej rodziny, Anna Dziewit-Meller opowiada o mrocznych latach czterdziestych ubiegłego wieku, klasowej emancypacji i problemach, które dotyczą nas dziś. Nade wszystko brutalnie szczerze i niezwykle empatycznie mówi o tym, co wciąż niesłusznie pomijane: o udziale kobiet w małej i wielkiej historii.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4929479/od-jednego-lucypera>

➤ „Osobonikt” Krzysztofa Siwczyka

Wydawnictwo a5, 2020

Nowy tomik poezji poety pochodzącego z Knuruwa, urodził się 26 lipca 1977 roku w Knuruwie, mieszka w Gliwicach, studiował kulturoznawstwo na Uniwersytecie Śląskim. Za tom "Dziki dzieci" (1995) otrzymał m. in. nagrodę miesięcznika „Czas Kultury” za najlepszy poetycki debiut roku.

Zbiór dzieli się na dwie wyraźne części: pierwsza zawiera cykl wierszy, czy też raczej próz poetyckich, drugą wypełnia jednoaktówka "W pomroce". O ile w stałym zapętleniu znaczeń krótszych utworów trudno byłoby wskazać jeden wyraźny trop myślowy, o tyle w bardziej zdyscyplinowanej formie dramatycznej można się doszukać wciąż meandrującego, a jednak linearnego ciągu logicznego. Nie znaczy to wszakże, iż autor w swoich utworach poetyckich unika konkretności.

Poezja jako taka jest pogłębioną refleksją nad kondycją świata i okolic, a w szczególności miejsca, jakie w nim zajmuje człowiek.

<https://culture.pl/pl/dzielo/krzysztof-siwczyk-osobnik>

➤ Nowe wydawnictwo poetyckiej serii wydawniczej Biblioteki Śląskiej Ut Pictura Bibliotheca wydało:

„Mistrzowskie trójki” Sylwia Jaworska

„Mistrzowskie trójki” to tytuł debiutu książkowego Sylwii Jaworskiej, laureatki Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Kazimierza Ratonia (2019).

<https://www.silesiakultura.pl/r/nowosci-wydawnicze/ksiazki/nowe-wydawnictwo-poetyckiej-serii-wydawniczej-biblioteki-slaskiej-ut-pictura-bibliotheca-mistrzow>

➤ **„Poła widzenia książki – kontekst” Adrian Wykrota**

Adrian Wykrota – fotograf, dokumentalista, pomysłodawca i współzałożyciel galerii PIX.HOUSE. Członek ZPAF (Związku Polskich Artystów Fotografików) i kolektywu UNPOSED. Ukończył kulturoznawstwo – medioznawstwo i filologię angielską. Student Instytutu Twórczej Fotografii Uniwersytetu Śląskiego w Opawie (Czechy). Stypendysta Ministerstwa Kultury, Marszałka Województwa Wielkopolskiego i miasta Poznań. Uczestnik warsztatów agencji Magnum Photos w Birmingham i Belfaście. W 2014 roku wybrany jednym z 30 najlepszych na świecie fotografów przed 30 przez Magnum Photos. Zwycięzca i finalistą konkursów: IPA, Grand Press Photo, BzWBK Press Photo, Lumix Festival, Leica Street Photo, Fotoreporter Roku. Prezentował swoje prace na wystawach w Polsce i na świecie. Mieszka w Poznaniu. Autor książek fotograficznych: NIE / NOT, 2018, Polska i Polacy, 2016, Wielkopolska / Teraz, 2016, THEY SAID YES, 2015.

<https://www.silesiakultura.pl/r/miasta/katowice/katowice/pola-widzenia-ksiazki-adrian-wykrota-interferencje-wystawa-onlin>

➤ **„Echa przestrzeni” Małgorzata Lebda**

Motyw przyrody w twórczości Małgorzaty Lebdy nie stanowi jedynie tła dla snucia poetyckiej opowieści. Natura okazuje się pełnoprawnym bohaterem zobrazowanego świata. Istotną rolę odgrywa animizacja, przełamująca dualizm pasywnej przyrody i działającego człowieka, zaznaczająca wspólne przenikanie się ludzkiej i pozaludzkiej aktywności.

Twórczość Małgorzaty Lebdy przywołuje skojarzenia do jednej z finałowych scen filmu „Melancholia” Larsa von Triera. Dwie kobiety i dziecko budują szałas - symbol schronienia na koniec świata. Idąc dalej tym tropem, twórczość artystki splata się także z myślą i zapytaniem Henry'ego Davida Thoreau z kultowej powieści „Walden, czyli życie w lesie”: [...] Czyż sam nie jestem w pewnej części ulepiony z roślin i liści? [...]. Małgorzata Lebda zdaje się udzielać odpowiedzi na pytanie Thoreau. Lepi sobie tylko właściwy świat - przestrzeń bezpieczny.

<https://empikbilety.pl/wydarzenie/malgorzata-lebda-echa-przestrzeni/lipiec-2020>

➤ **„Kresowa Atlantyda” Stanisław Nicieja**

Kresowa Atlantyda to wybitne, wielotomowe dzieło autorstwa prof. Stanisława Nicieji, przybliżające wielobarwne dzieje kresowych miast i miejscowości. W tomach XIII i XIV autor przybliży historię m. in: Grodna, Wołczyzna, Starych Wasiliszek, Druskiennik a także Stanisławowa, Buczacza, Zabłotowa, Chlebiczyna. Ciekawostki, anegdoty, fakty historyczne oraz biografie wielu nietuzinkowych postaci rysują obraz ówczesnych Kresów. Niezaprzeczalnym walorem kolejnych tomów kresowej serii jest różnorodny i bogaty materiał ikonograficzny, w tym zdjęcia pochodzące z prywatnych archiwów.

<https://www.silesiakultura.pl/r/miasta/katowice/spotkanie-z-prof-stanislawem-slawomirem-nicieja-i-promocja-kolejnych-tomow-kresowej-atlantydy>

➤ **„Słowiański apostoł” Zdzisław Dudek**

Wydawnictwo Literatura

Zdzisław Dudek – autor książek historycznych adresowanych do młodego pokolenia, m. in.: *Tak trzeba*, *Niepokonany*, *Pajęczyna* i *Przełom* – w swojej najnowszej powieści *Słowiański apostoł* przedstawił życie i działalność misyjną św. Jacka Odrowąża. Książka została wyróżniona w konkursie literackim ogłoszonym przez Wydawnictwo św. Wojciecha w Poznaniu.

<https://bs.katowice.pl/slowianski-apostol/>

➤ **„Trzy dekady. Antologia XXX-lecia Stowarzyszenia Pisarzy Polskich Oddziału Śląskiego w Katowicach” Paweł Majerski, Jan Strządała**

Wydawnictwo Literatura

Zbiór tekstów 33 autorów należących do Stowarzyszenia Pisarzy Polskich Oddziału Śląskiego w Katowicach. „Zasady prezentacji? Mogliśmy pokazać «wizytówki» ważne dla całego dotychczasowego dorobku współuczestników działań Oddziału SPP, lecz mogły pojawić się prezentacje aktualne (świadczenie obecności, odsłonięcie mojego pisarskiego «tu i teraz»), nawet te już «narodzone», lecz publikacyjnie w obiegu czytelnicznym jeszcze nieobecne. «Moją biografią jest moja bibliografia» – mawiał niegdyś Stefan Themerson, w naszej antologii każdą prezentację literacką poprzedza jednak nota o autorze zawierająca podstawowe informacje faktograficzne”.

(ze *Wstępu*).

<https://www.bs.katowice.pl/pl/wydawnictwa/literatura/978-8>

➤ **„Stanisława Ligonia opowieści obrazkowe” Barbara Maresz, Anna Musialik**

Album składa się z trzech części. Pierwszą z nich poświęcono wczesnej twórczości ilustracyjnej Stanisława Ligonia. Znajdują się tu reprodukcje grafik publikowanych na łamach książek i kalendarzy śląskich, wydawanych nakładem oficyny Karola Miarki w Mikołowie oraz spółki wydawniczej „Katolik”. Drugą część wypełniają historyjki obrazkowe Stanisława Ligonia, które dziś nazwalibyśmy komiksami. Trzy pierwsze drukowane były w kalendarzach Karola Miarki, kolejne pochodzą z satyrycznego czasopisma „Kocynder”. Wśród nich znajduje się oczywiście najpopularniejszy wieloodcinkowy cykl *Dzieje Hanysa Kocyndra*. Wreszcie w trzeciej części umieszczono najefektowniejsze, oryginalne rysunki wybrane z unikatowego *Albumu karykatur plebiscytowych „Kocyndra”* (Biblioteka Śląska, sygnatura G 33 V) oraz z teki *Karykatur wyborczych* (Biblioteka Śląska, sygnatura G 23 III).

<https://www.bs.katowice.pl/pl/wydawnictwa/albumy/978-83-64210-72-3>

➤ **„Chyba na pewno” Jakub Pszoniak**

Tomik wierszy bytomianina nagrodzony Nagrodą Poetycką Silesius

Uderzające realizmem wiersze-raporty z krainy brudu, społecznej nierówności i trującego smogu. Wierne zapisy brzydoty, która w tej turpistycznej poetyce okazuje się najbliższa „krwiobieg pod naskórkiem miasta”. Debiut pisany ze szkód górniczych i śląskich ajnfartów, z lingwistyczną podejrzliwością, dzięki której nasze ugruntowane sądy o rzeczywistości stają się chybotliwe i niepewne. „Wyczerpujące pytania” na nasze czasy.

<https://www.znak.com.pl/ksiazka/chyba-na-pewno-jakub-pszoniak-139062>

<https://www.biuroliterackie.pl/biblioteka/utwory/szkody-gornicze/>

<https://magazynwizje.pl/aktualnik/skurtys-pszoniak/>



Świat książki dziecięcej z elementami biblioterapii i bajkoterapii

Na wstępie posłużę się cytatem, który zapożyczyłam z felietonu Olgi Nowickiej zamieszczonego w Poradniku Bibliotekarza nr 9/2020

„Książka ma duże walory terapeutyczne, to „światelko w pandemicznym świecie”...



Według Bruna Bettelheima bajki i baśnie mają duże znaczenie w rozwoju i wychowaniu dzieci:

- oddziałują na psychikę poprzez identyfikację z pozytywnym bohaterem;
- pozwalają rozpoznać wewnętrzne problemy dziecka oraz dają sposoby radzenia sobie z nimi;
- wspierają rozwój osobowości poprzez wyjaśnianie pojęć, odczuć, doznać dotyczących psychiki dziecka;
- zachęcają do aktywnego pokonywania napotkanych trudności oraz do nawiązywania pozytywnych relacji z innymi oraz światem przyrody.

<https://dziecisawazne.pl/bajkoterapia-czyli-jak-opowiadac-bajki/>

➤ „Centrum Zdrowia Dźwięków” Edyta Mucha

Wydawnictwo “by - fly”

To bajka terapeutyczna, która ma za zadanie oswoić dzieci z tematyką chorób, szpitala i operacji. W możliwie zrozumiały sposób omawia takie choroby jak nowotwór, przeszczep, padaczka czy cukrzyca. Nakreśla też, jak wyglądają niektóre zabiegi i sposoby leczenia. Małym bohaterom towarzyszy wiele przeplatających się ze sobą emocji. Ale to nie tylko opowieść o niepokoju. Głównymi postaciami są piękne, kolorowe instrumenty, radosne wbrew przeszkodom i zawsze pełne nadziei.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4890123/centrum-zdrowia-dzwiekow>



➤ **„Tęczowa zebra” Marek Opaska**

Wydawnictwo “Self Publishing”

Dwustronna książka dla dzieci i rodziców w każdym wieku.

Historia małej zebry, która nie wierzy w siebie. Bajka pomoże dziecku zrozumieć, że nie ma sensu zazdrościć innym wyglądu czy talentów. Trzeba odnaleźć wartość w sobie, bo każdy ją ma.

Najlepiej jest po prostu być sobą.

Książka z jednej strony jest po polsku, a z drugiej po angielsku. Dodatkowo dostajesz dostęp do darmowego audiobooka i video audiobooka z tłumaczeniem na język migowy.

<https://bajkowytata.com/produkt/teczowa-zebra-ksiazka/>

➤ **„Co robią uczucia” Tina Oziewicz**

Wydawnictwo „Dwie Siostry”, 2020

Dowcipna i pełna ciepła książka o tym, co dzieje się w świecie uczuć (i nie tylko). Radość, duma, zachwyt, złość, niepokój, lęk... Wszyscy znamy te uczucia – i wiele innych. Ale czy wiemy, co robią, kiedy mają wolne? Teraz w końcu możemy to zobaczyć. Kto wspina się najwyżej jak może? Kto zagrzebuje się w ziemi? Kto brnie przez pustynię? Kto lata w bańce mydlanej? Kto depcze wszystko, co ładne? Kto zbiera ślimaki z chodnika? Sprawdźcie – a potem poszukajcie odpowiedzi w sobie. Bo ta niezwykła książka to zaproszenie dla dzieci i rodziców do rozmów i rozmyślań o tym, co kryje się w każdym z nas. Lapidarny poetycki tekst Tiny Oziewicz w połączeniu z dowcipnymi ilustracjami Aleksandry Zajac wzrusza i działa na wyobraźnię.

https://www.wydawnictwodwiesiostry.pl/katalog/prod-co_robia_uczucia.html

➤ **„Czarodziejskie słowa. Wartościowe teksty dla dzieci”**

Wydawnictwo „Nowa Era”, 2019

Publikacja zawiera wiersze, opowiadania i bajki, które wprowadzają dzieci w świat wartości, pomagają zrozumieć otaczającą je rzeczywistość.



- Odpowiedni dla pięcioletków stopień trudności i dobór słownictwa rozbudza ich zainteresowanie.
- Porady dla nauczycieli i rodziców wskazują, jak najlepiej wykorzystać publikację.
- Przykłady pytań do tekstów są znakomitą inspiracją do wspólnych rozmów.
- Piękne ilustracje dopełniają teksty i kształtują poczucie smaku.

- Elegancka, twarda oprawa dodaje książce elegancji i sprawia, że doskonale nadaje się na nagrodę lub prezent.

<https://www.znak.com.pl/ksiazka/czarodziejskie-slowa-wartosciowe-teksty-dla-dzieci-5-latki--151898>

➤ **„45 naprawdę niezwykłych słoni” Marta Zaremba**

Wydawnictwo Hospicyjne

Wszystkie słonie są niezwykle, ale te w kolejnej „Bajce Plasterku”, wydanej w ramach Biblioteki Tumbo Pomaga, niezwykle są szczególnie. Kiedy siedmioletniej Tosi umiera ukochana babcia, a mama zamyka się w swoim smutku po stracie, dziewczynka nie umie poradzić sobie w nowej rzeczywistości. Pomagają dobre pomysły taty i mądre z nim rozmowy oraz babcina kolekcja słowników, w których ukryte są wspomnienia o zmarłej. Całe stado kolorowych dowodów pamięci, dzięki którym babcia jest wciąż obecna. W naszych sercach ludzie mogą wciąż żyć nawet kiedy umrą.

Opowiadanie 45 naprawdę niezwykłych słoni autorstwa Marty Zaremby, ukazało się w ramach programu wsparcia psychopedagogicznego dzieci i młodzieży Tumbo Pomaga, i ma charakter terapeutyczny. Nad tym, by okazało się „plasterkiem” na duszę osieroconego dziecka, czuwały dwie psycholożki: dr Maria Rogiewicz, autorka wielu tekstów poświęconych pracy z osobami w żałobie oraz Agnieszka Paczkowska, współtwórczyni i koordynatorka wspomnianego programu pomocowego.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4940859/45-naprawde-niezwyklych-sloni>



➤ **„Prezent gwiazdkowy dla Korneliusza Klopsa” John Burningham**

Tłumaczenie: Dominika Cieśla-Szymańska



Ciepła świąteczna historia o zapomnianym prezencie i nocnej podróży Świętego Mikołaja. Książka obrazkowa stworzona przez wybitnego brytyjskiego ilustratora.

Gdy strudzony Święty Mikołaj kładzie się spać po rozwiezieniu prezentów dzieciom na całym świecie, nagle coś zauważa. W jego worku zawieruszył się ostatni prezent! Jedyne dziecko dla małego chłopca, który mieszka na końcu świata, na szczycie wysokiej góry. Wyczerpane renifery już śpią, a prezent trzeba dostarczyć jeszcze tej nocy – więc Mikołaj sam wyrusza w daleką podróż.

Bo gdy dziecko czeka na prezent, dla niego żadna podróż nie jest zbyt daleka!

https://www.wydawnictwodwiesiostry.pl/katalog/prod-prezent_gwiazdkowy_dla_korneliusza_klopsa.html

➤ **„Lampka” Annet Schaap**

Tłumaczenie: Jadwiga Jędryas

Poruszająca powieść dla młodzieży o samotności, trudnej przyjaźni i odwadze.

Dla tych, którzy kochają baśń o małej syrence – i nie tylko.

To jest opowieść o morzu. O tajemniczych wodnych stworzeniach i o groźnych piratach. O admirale i jego Czarnym Domu, gdzie, jak mówią, mieszka potwór. O szarej latarni morskiej na małym półwyspie. O Lampce, córce latarnika, która co dzień wspina się po sześćdziesięciu jeden stopniach, żeby zapalić światło. I o pewnym sztormowym wieczorze, gdy zabrakło zapalek i wszystko poszło nie tak.



Debiutancka powieść młodzieżowa holenderskiej pisarki i ilustratorki Annet Schaap, nagrodzona między innymi prestiżowym Złotym Rysikiem i przełożona na szesnaście języków.

<https://www.wydawnictwodwiesiostry.pl/katalog/prod-lampka.html>

➤ **„Wigilia Małgorzaty” India Desjardins**

Tłumaczenie: Jadwiga Jędryas

Wzruszająca książka obrazkowa o tym, że w Wigilię naprawdę zdarzają się cuda.

Małgorzata jak co roku spędza Wigilię samotnie. Tak jej wygodnie. Rodzinne święta ją męczą, zresztą w ogóle nie wychodzi już z domu – ma ponad osiemdziesiąt lat, a na zewnątrz czai się tyle niebezpieczeństw... Właśnie zamierza usiąść do kolacji przed telewizorem, gdy nagle zdarza się coś, co odmieni te święta – i wszystkie następne dni...

Magia tej niezwykłej historii przekracza granice wieku – choć jej subtelny urok w pełni docenią przede wszystkim dorośli.

Książka nagrodzona jednym z najbardziej prestiżowych międzynarodowych wyróżnień w dziedzinie ilustracji książkowej – BolognaRagazzi 2014.

https://www.wydawnictwodwiesiostry.pl/katalog/prod-wigilia_malgorzaty.html

➤ „Przyjazny Olbrzym” David Litchfield

Bartek nie może uwierzyć w opowieści dziadka. Ponoć istnieje w ich mieście pewien olbrzym. Według historii, które opowiadane są z pokolenia na pokolenie, Pomocny Olbrzym zawsze czuwa nad bezpieczeństwem miasteczka. Dziadek przypomina chłopcu ich własne przygody. Gdy szli na biwak – Olbrzym odpędził niedźwiedzie, innym razem uratował łódź przed wysokimi falami, a kiedy zawalił się most – pomógł samochodom bezpiecznie przejechać... Czy chłopiec będzie miał okazję zaprzyjaźnić się z Pomocnym Olbrzymem? Przecież często uciekamy przed nieznanym... Pięknie ilustrowany picturebook Davida Litchfielda, autora książki *Niedźwiedź i pianino*. Tym razem autor stara się przekazać dzieciom kilka słów o tolerancji, odmienności, wzajemnej pomocy i prawdziwej przyjaźni. Z tej książki każde dziecko wyniesie lekcję o tym, że nie warto oceniać po pozorach, a to co inne, nieznanne, wcale nie musi być takie straszne.

➤ "Puszcza" Justyna Hołubowska-Chrzęszczak

Witajcie w puszczy! W prastarym, niezwykłym lesie, gdzie przyroda wiezie prawdziwie dzikie życie, niezmaczone ludzką ręką. Tu spotkasz zachwycające rośliny i zwierzęta, których nierzadko próżno już wypatrywać w innych kompleksach leśnych. Posłuchaj, o czym szumią drzewa w puszczy, poznaj codzienne sprawy jej małych i dużych



mieszkańców, odkryj ich tajemnice. Puszczą to połączenie wciągającej opowieści zapalonego przyrodnika, zaskakujących faktów o życiu wyjątkowych roślin i zwierząt oraz mnóstwa ciekawostek dotyczących tego unikatowego miejsca. W książce znajdują się również przepiękne, realistyczne ilustracje autorstwa Justyny Hołubowskiej-Chrząszczak.

<http://lustrbiblioteki.pl/2020/12/ksiazki-na-gwiazdke-pod-patronatem-lustra-biblioteki>

Polecane artykuły z prasy fachowej.

➤ **Poradnik Bibliotekarza nr 7/ 8/2020**

W wakacyjnym numerze Poradnika koronawirus powoli zniknął z łamów.

W ramach publikowanego cyklu „**Biblioteki Japonii**” zaprezentowane zostały placówki publiczne, których idea w „państwie wiśni” pojawiła się dopiero w XX w., a ogół mieszkańców był długo niepiśmienny.

W numerze wywiad z poczytną pisarką **Manuelą Kalicką**, która odsłania meandry „szkolenia” przyszłych pisarzy w Agencjach Autorskich i sposobów na szybki sukces, a także mówi o swoim procesie twórczym.

Artykuł poświęcony miejscu seniorów w bibliotece, ciekawą inicjatywę proponuje WiMBP w Gdańsku, prowadząc dla seniorów „biblioteczny telefon pogadania”, starsi czytelnicy mogą porozmawiać o książkach, swoich troskach i nadziejach.

Lipiec/sierpień to czas wakacji w bibliotece, w numerze kilka tekstów metodycznych na temat organizacji zajęć: o alternatywnej formie czytania, czyli o coraz częściej wykorzystywanym w pracy z dziećmi w bibliotekach teatrzyku Kamishibai i Muminkach.

<https://czasopisma.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza-7-8-2020/>

➤ **Poradnik Bibliotekarza nr 9/2020**

We wrześniowym numerze Poradnika przedstawione zostały rozważania nt. **Literatury dla dzieci i młodzieży, na przełomie roku 2019/2020**. Na podstawie informacji Biblioteki Narodowej analizującej wpływ wydawnictw pod względem doboru tematycznego, stan literatury dla

niedorośli czytelników można określić jako średnio dobry. Wzrosła liczba wydań książek dla najmłodszych (0-5 lat), a także powieści fantastycznych dla młodzieży.

Michał Zając analizuje sytuację literatury dla dzieci i młodzieży w cieniu pandemii, zwracając uwagę na stagnację na rynku wydawniczym, brak nowości, ograniczoną do internetu promocję. Autor zastanawia się nad przyszłością tego segmentu książki. Opinie wydawców są raczej pesymistyczne, wskazują na możliwą tendencję spadku sprzedaży książek i wzrostu ich ceny. Z drugiej strony jest to okres nobilitacji czytelnictwa w związku z kwarantanną domową, wzrosła ranga czytania jako sposobu na wyjście z izolacji domowej.

W artykule Agaty Arkabus informacje na temat odbioru czytelniczego przez młodzież lektur szkolnych. Młodzież czyta, ale nie lubi tekstów obowiązkowych i zbyt długich. Autorka widzi możliwość akceptacji lektur przez uczniów w technologiach informacyjno-komunikacyjnych, lektury dostępne w sieci, lektury na ekranie.

W numerze również artykuł na temat obsługiwanych w bibliotekach publicznych w Polsce społecznościach wielokulturowych, co się z tym wiąże różnymi wytycznymi na temat pracy z czytelnikiem zagranicznym.

W felietonie Olgi Nowickiej nawiązanie do tematyki związanej z koronawirusem i czytaniem. **Książka ma duże walory terapeutyczne, to „światelko w pandemicznym świecie”...**

<http://czasopisma.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza-9-2020/>

➤ **Poradnik Bibliotekarza nr 10/2020**

W swoim artykule dr. **M. Zając**, kontynuuje swoje badania na **temat analizy działalności oficyn wydawniczych specjalizujących się w literaturze dla dzieci i młodzieży**. Okazuje się, że na czytelników czeka wiele ciekawych książek, już nie tylko tych o tematyce fantastycznej, ale opisujących otaczającą nas rzeczywistość (modny trend czytelniczy).

Monika Simonjetz zaprosiła czytelników do wybranych bibliotek województwa lubuskiego, które zorganizowały Narodowe Czytanie „Balladyny”. **„Juliusz Słowacki byłby zadowolony”**, bowiem imprezy były wyjątkowo ciekawe.

Joanna Żywczyńska (Stawińska) z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Warszawie prezentuje pomysły włączenia swoich czytelników do działań, mających na celu ułatwienie pracy zdalnej: propozycje gotowych scenariuszy, wirtualne wycieczki, strony z darmowymi narzędziami do pracy online. Wędrowkę po bibliotekach rozpoczyna od ... Londynu. Joanna Żywczyńska

(Stawińska) prezentuje biblioteki w stolicy Wielkiej Brytanii. Korzysta z nich na co dzień, jej obserwacje mają więc charakter bezpośredni.

Biblioteka Miejska i Powiatowa w Żninie obchodzi 75-lecie. Długa tradycja biblioteki i jej profesjonalizm decydują o różnorodności i jakości oferty. Domeną jej aktywności jest promocja czytelnictwa, na uwagę zasługuje współpraca z Ambasadą Szwecji w zakresie organizowania wystaw o tematyce dziecięcej oraz działania na rzecz czytelnika w okresie pandemii.

Specyficznym rodzajem biblioteki jest Muzoteka przy Bibliotece Publicznej w Częstochowie, która działa w nowej przestrzeni.

Nadal pandemia wybrzmiewa w wielu tekstach. O rozdwojonej rzeczywistości z powodu koronawirusa (jedni wierzą, drudzy nie) pisze Olga Nowicka z konkluzją – „nadchodzą nowe czasy”. Numer zamyka materiał metodyczny z elementami arteterapii o uczuciach pt. „Recepta na szczęście”.

<http://czasopisma.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza-102020/>

➤ **Poradnik Bibliotekarza Nr 11/2020**

W numerze ciekawy artykuł **Martyny Figiel „Opowieść o Jance Lewandowskiej – kobiecie, która zginęła w Katyniu”**, nawiązującego do osiemdziesiątej rocznicy mordu katyńskiego.

Kontynuowany jest temat bibliotek japońskich, prezentujący w 4 części tego cyklu Bibliotekę Parlamentarną, która pełni także funkcję Biblioteki Narodowej Japonii.

O programowaniu i kodowaniu w bibliotece pisze Jacek Prądziński, podając przykład takich działań w swojej bibliotece publicznej w Bytowie.

Autorzy proponują artykuł o II edycji festiwalu literatury non-fiction **„OKOlice Literatury”** pt. **„Granice i pogranicza”** zorganizowanego przez MBP w Szczecinie w ostatni weekend września br.

Pomimo pandemii niektóre biblioteki zorganizowały Noc Bibliotek , proponując imprezy online.

Przykłady tych działań zostały zamieszczone w skrócie programu Nocy Bibliotek, przygotowanych przez 40 filii MBP w Lublinie i „wieczorną” imprezę w GBP w Jabłonie.

W Kielcach powstała Mediateka – Filia nr 7 MBP , zwana przez mieszkańców „Poczytalnią na dVoRcu”. Kielczanie są dumni ze swojej biblioteki.

Felieton **Olgi Nowickiej** „Wstyd czy nie wstyd?” dotyczy nagród literackich, autorka pisze o tegorocznej noblistce, poetce Louise Glück, niestety mało znanej w Polsce i o laureacie Nagrody Nike – Radku Rak.

http://www.sbp.pl/wydawnictwa/produkt?produkt_id=7&wydanie_id=342

➤ **Bibliotekarz nr 7/8/2020**

W lipcowo-sierpniowym numerze „Bibliotekarza” prezentujemy artykuły dotyczące różnych aktywności bibliotek w kontekście wdrażania najnowszych trendów technologicznych oraz społecznych i kulturowych uwarunkowań funkcjonowania instytucji kultury.

Dział „Artykuły” rozpoczyna się tekstem dr. **Grzegorza Gmitera** z Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW na temat „**Biblioteki w środowisku internetu społecznościowego i technologii mobilnych w 2020 roku**” omawiający wykorzystywanie przez polskie biblioteki współczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Zdaniem Autora, oferta bibliotek poszerzona o nowe funkcje jest nie tylko wyznacznikiem czasu i koniecznością nadążania za pojawiającymi się rozwiązaniami technologicznymi, ale również wynikiem oczekiwań użytkowników bibliotek. Stosowanie ich w bibliotekach przyczyniło się m. in. w czasie pandemii koronawirusa do ciągłości pracy bibliotek i aktywności polskich bibliotekarzy, nie tylko w dostarczaniu dokumentów cyfrowych, ale także licznych propozycji umożliwiających komunikowanie się, informowanie, czy prowadzenie zdalnej działalności upowszechniającej literaturę i formy zajęć z nią związane.

Biblioteka 2.0, mobilność w bibliotece to kolejne tematy podejmowane w artykule.

Drugi tekst dr **Zofii Zasackiej** z Biblioteki Narodowej „**Czytanie książek papierowych a lektura cyfrowa. Wyzwania dla bibliotek**” omawia wyniki badań czytelnictwa młodzieży szkolnej. Badania te dotyczą praktyk czytelniczych nastolatków w środowisku cyfrowym. Autorka przedstawia strategie czytelnicze młodzieży, w tym ciągłości i zmiany w niej występujące, a także efekty czytania na ekranie i czytania tekstów papierowych. Artykuł przedstawia rekomendacje dla pracy bibliotek, wynikające z tych badań.

Kolejny artykuł **Romana Wojciechowskiego** z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sopocie „**Biblioteka czy może pudełko mediów? Pandemiczne przemyślenia**” nawiązuje do działań Biblioteki Sopotkiej w okresie pandemii i wynikających z tego czasu przemyśleń i wyzwań na

przyszłość. Zdaniem Autora ogromną rolę w przemianie bibliotek odgrywać będzie technologia i jeszcze większe otwarcie bibliotek na użytkownika.

Następny artykuł, autorstwa **Elżbiety Górskiej** „**Biblioteki publiczne w projekcie Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Analiza Funkcjonowania Bibliotek**” także odnosi się do działalności bibliotek, ale ujmuje problem w kontekście standardów ich pracy.

Dział „Artykuły” zamyka tekst **Stefana Kruczkowskiego** z Archiwum Polskiego Radia w Warszawie „**Sensacyjne nagrania z historii Polski w I połowie XX wieku**” Autor przedstawia straty fonografii polskiej z I połowy XX wieku jako dźwięki nie utrwalone, ale też dźwięki utracone dla potomnych oraz zniekształcone.

W dziale „Prawo biblioteczne” artykuły **Rafała Golata** „**Działalność bibliotek a klasyfikacje statystyczne**” i „**Ochrona danych osobowych w pracy bibliotekarza**”.

W dziale „Doświadczenia i praktyka” **Sylwia Czub-Kielczewska** przedstawia tekst „**Elektroniczna rejestracja czytelnika**”.

<https://czasopisma.sbp.pl/bibliotekarz-7-8-2020/>

➤ **Bibliotekarz nr 9/2020**

We wrześniowym numerze „Bibliotekarza” przedstawione zostały teksty dotyczące działań na rzecz bibliotek i bibliotekarzy oraz aktywności bibliotek różnych typów wspierające rozwój czytelnictwa. Dział „Artykuły” rozpoczynamy artykułem **Jacka Królikowskiego** z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego „**Biblioteka w czasach kryzysu. Działania planowane przez FRSI w latach 2021-2022**” omawiającym dotychczasową ofertę Fundacji dla bibliotek publicznych we współpracy z innymi organizacjami i instytucjami, jako partnerami działań. Zdaniem Autora, zmiany i przeobrażenia, jakie dokonały się w minionych latach w bibliotekach publicznych, potencjał przez nie zdobyty, wzrost doświadczeń i umiejętności bibliotekarzy stanowią cenny kapitał i punkt wyjścia do przedstawienia im kolejnych propozycji na najbliższe dwa lata. Jedną z nich jest projekt „Biblioteka online, ale blisko – pomagająca w czasach kryzysu” opierający się na podstawowych atutach bibliotek publicznych – uniwersalności i bezpłatności oferty, wzmacnianiu wspólnoty środowiskowej oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu.

Drugi tekst **Edyty Strzelczyk** z Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej „**Otwarta nauka jeszcze nigdy nie była tak ważna...w starciu z COVID-19**” omawia sytuację w nauce wywołaną epidemią koronawirusa. Te niecodzienne okoliczności wpłynęły na powstanie nowego modelu komunikacji naukowej, a także wyodrębnienie koncepcji otwartych danych badawczych. Autorka

przedstawia inicjatywy podejmowane na całym świecie, których celem jest współpraca środowiska naukowego w walce z COVID-19.

Kolejny artykuł dr. hab. **Zdzisława Gębołysia** z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy „**Polak–Rumun braćmi od krzyża, albo jakich polskich autorów znają i czytają Rumuni**” przedstawia rynek przekładów polskiej literatury pięknej na język rumuński, szczególnie po II wojnie światowej. Autor porównuje dwa okresy 1945-1989 i 1990-2018 analizując wydawane tytuły, popularność wśród rumuńskich czytelników polskich autorów, przedstawiając tłumaczy i wydawców przekładów literatury polskiej na język rumuński, a także rolę instytucji rumuńskich w popularyzacji literatury polskiej w Rumunii.

Następny artykuł **Ewy Stachowskiej-Musiał** „**Ogólnopolski Konkurs Bibliotekarz Roku 2010-2020**” omawia genezę, założenia i przebieg popularnego wśród bibliotekarzy konkursu w ostatnich 10 latach. Jego Autorka przedstawia zmiany, jakie zachodziły w regulaminie i organizacji konkursu, analizuje jego wyniki, pod kątem wizerunku laureatów, środowisk z jakich pochodzili, instytucji, jakie reprezentowali oraz podejmowane działania promocyjne prowadzone przez okręgi SBP i ZG SBP.

W Dziale „Z bibliotek” zamieszczamy dwa teksty. Pierwszy „**Druki Orgelbrandów**” **Ludmiły Milc** z Biblioteki Publicznej w Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy, przedstawia zbiory biblioteki wydane w oficynie Orgelbrandów. Te unikalne pozycje, cenne nie tylko dla historyków czy bibliofilów, zainteresują także miłośników literatury pięknej, przekładów, książek dla dzieci, skryptów do nauki języków obcych, słowników nie tylko ze względu na ich zawartość, ale kunszt XIX-wiecznej oprawy edytorskiej.

Drugi, **Małgorzaty Maciejewskiej** z Książnicy Pomorskiej w Szczecinie **Festiwal czytania „Odkrywcy Wyobraźni” – szczecińskie święto książki. Cz. 1**, omawia ideę zorganizowania czytania „na żywo” wielkiej polskiej i światowej literatury przez osoby znane ze scen polskich, ekranu oraz lektorów.

W dziale „Sprawozdania i relacje” zamieszczono tekst „**Zamiast o książce na Narodowym... Raport z ubiegłorocznych Śląskich Targów Książki w Katowicach**” autorstwa **Przemysława Kasperkiewicza**.

<http://czasopisma.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza-9-2020/>

➤ **Bibliotekarz nr 10/2020**

W październikowym numerze „Bibliotekarza” zamieszczono teksty omawiające inicjatywy podejmowane przez biblioteki różnych typów, a także przedstawiające sylwetki bibliotekarzy i ludzi kultury, zarówno nam współczesnych, jak i żyjących oraz działających w minionych czasach.

Maria Garczyńska z Biblioteki Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie w artykule pt. **„Biblioteka Beletrystyczna w bibliotece naukowej”** omawia znaczenie małych bibliotek o zbiorach beletrystycznych, funkcjonujących obok bibliotek naukowych o rozbudowanych zasobach, w ramach jednej struktury organizacyjnej.

Drugi tekst dr. hab. **Anity Has-Tokarz, Joanny Chapskiej, Pawła Kordybachy** **”26. edycja Nagrody im. Anny Platto 2020 r.”** omawia prace prowadzone w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im.

H. Łopacińskiego w Lublinie nad organizacją konkursu i galą kolejnej edycji Nagrody im. A. Platto. Autorzy przedstawiają historię konkursu, sylwetkę patronki, nominowane do nagrody bibliotekarki z bibliotek publicznych województwa lubelskiego. Szczególną uwagę poświęcają tegorocznej laureatce, skupiają się na jej dokonaniach, umiejętnościach współpracy ze środowiskiem, fachowości w doborze form pracy z czytelnikiem dziecięcym i kompletowaniu dla nich atrakcyjnej literatury.

I coś dla melomanów- artykuł **dr Katarzyny Piątkowskiej-Pinczewskiej** z Uniwersytetu Adama Mickiewicza, z Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu **Archiwalne nagranie transkrypcji pieśni Stanisława Moniuszki „Prząśniczka”** przedstawia dzieje pierwszego w historii fonografii nagrania parafrazy koncertowej jednej z najbardziej znanych pieśni Stanisława Moniuszki **„Prząśniczka”**. Poznajemy nie tylko sylwetki artystów, kompozytorów, pedagogów kształcących nowe pokolenia muzyków, których działalność przypadała na okres II RP, ale również związane z tą epoką wydarzenia kulturalne.

Kolejny tekst **„Historia na kopertach” Katarzyny Pawluk** z Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jana Pawła II w Opolu przedstawia historię niezwykłego zbioru kilkudziesięciu unikatowych kopert i listów z okresu Wielkiej Emigracji. Zbiór ten był inspiracją do przygotowania wystawy w MBP w Opolu prezentującej ten niezwykły dar, który placówka uzyskała od opolskiego kolekcjonera.

Artykuł **Małgorzaty Maciejewskiej** z Książnicy Pomorskiej w Szczecinie **Festiwal Czytania „Odkrywcy Wyobraźni”–szczecińskie święto książki. Cz. 2** kontynuuje omawianie rozpoczętego w poprzednim numerze „Bibliotekarza” cyklicznego wydarzenia czytania „na żywo” wielkiej polskiej i światowej literatury przez osoby znane ze scen polskich, ekranu oraz lektorów. To interesujące szczecińskie wydarzenie kulturalne ma coraz więcej sympatyków, dzięki czemu organizacja kolejnych festiwali jest pewnym sukcesem. W artykule Autorka omawia wydarzenia

Festiwalu z lat 2017-2019. W dziale „Wywiady” zamieszczamy rozmowę z **Katarzyną Żak-Caplot** laureatką konkursu Bibliotekarz Roku 2019 - kierownikiem Biblioteki Muzeum Warszawy.

<https://czasopisma.sbp.pl/bibliotekarz-10-2020/>

➤ **Bibliotekarz nr 11/2020**

W listopadowym numerze „Bibliotekarza” prezentowane teksty o różnorodnej tematyce.

Edyta Strzelczyk z Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej w artykule pt. „**Poznać, zmierzyć, opisać... satysfakcja użytkowników w projekcie Analiza Funkcjonowania Bibliotek**” przedstawiła prekursorskie badania prowadzone w ramach programu AFB, omawiając jeden ze wskaźników funkcjonalności zaproponowany polskim bibliotekom uczestniczącym w projekcie. Dzięki tekstowi poznajemy wyniki dotychczas prowadzonych badań satysfakcji użytkowników, a także prace metodologiczne nad rozwojem pomiaru wskaźnika i jego wykorzystania w bibliotekach.

Kolejny artykuł **Artura Nowakowskiego pt. „Bahdaj ilustrowany”** omawia twórczość Adama Bahdaja, poczytnego pisarza przygodowej literatury dziecięcej i młodzieżowej, przedstawia sylwetki ilustratorów jego książek. Omówieniu dorobku Bahdaja towarzyszą przykładowe ilustracje jego najpoczytniejszych książek.

W dziale „Z bibliotek” zamieszczamy trzy teksty. Pierwszy **Bożeny Lech-Jabłońskiej „Koronawirus – czytelnicy – bibliotekarze. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie w czasie pandemii”**. Autorka przedstawia sytuację w bibliotece od czasu jej zamknięcia dla czytelników w połowie marca 2020 r. do chwili obecnej. Omawia podjęte działania, prowadzone przez bibliotekarzy prace i projekty dla czytelników w sieci, a także oczekiwany przez wszystkich powrót do normalności, czyli pracy sprzed pandemii.

Kolejny tekst pt. **„Biblioteka w czasie pandemii” Bogdana Kocurka** z Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej to spojrzenie na działania biblioteki w trudnym czasie wyłączenia jej z dotychczasowego rytmu pracy. Autor dzieli się refleksjami na temat bibliotecznych inicjatyw dla czytelników, w bibliotece bez nich, ale w ścisłym kontakcie online z nimi.

Ostatni artykuł **Katarzyny Zwierzewicz** z Książnicy Pomorskiej w Szczecinie **„Pomorzoznawcza, działalność i wpływ na upowszechnianie wiedzy historycznej i lokalnej”** to prezentacja czytelni zawierającej zbiory piśmiennictwa o tematyce pomorskiej z lat 1801-1945.

<http://czasopisma.sbp.pl/bibliotekarz-11-2020/>

➤ **Biblioteka Publiczna nr 10/2020**

W numerze ciekawe artykuły interesujące nas bibliotekarzy, dotyczące obsługi różnych grup czytelniczych. „Trudny użytkownik podczas zajęć bibliotecznych” Paweł Marchel. Już dawno biblioteka przestała być miejscem, w którym tylko wypożycza się książki. Ciągłe poszerzanie oferty kulturalno-edukacyjnej sprawia, że księżnice odwiedzane są przez różne osoby, w celach niekoniecznie związanych z książkami. Każdy kontakt jest potencjalnym źródłem powstawania sytuacji spornych – spotkaniem z trudnym użytkownikiem.

Czytelnik „trudny” czy wymagający? Anna Kleiber

W codziennej pracy bibliotekarzy zdarzają się konfliktowe sytuacje z czytelnikami. Ktoś obserwujący tego typu zdarzenie mógłby nazwać takie osoby mianem „trudnych”. Jak pokazuje doświadczenie, takie definiowanie jest dużym uproszczeniem, ponieważ przy umiejętnym i indywidualnym podejściu w końcowym efekcie najczęściej trudną okazuje się sytuacja, a czytelnik wymagającym szczególnego i indywidualnego potraktowania.

“Trudny czytelnik w bibliotece” Anna Rutkowska

W środowisku bibliotekarskim zmienia się podejście do nazewnictwa osób odwiedzających biblioteki. Coraz częściej zamiast określenia czytelnik, posługujemy się nazwą użytkownik, klient. Jeśli uświadomimy sobie, że świadczymy usługi w sferze kultury, łatwiej będzie nam z innej perspektywy odnieść się do osób odwiedzających bibliotekę, również do „trudnych” czytelników.

“Niepełnosprawność nie definiuje” Kamila Gratka

„Różni. Równi. Ważni” – tym hasłem wybrzmiał Kongres Bibliotek 2019. Zainspirowani tym zagadnieniem podjęliśmy inicjatywę – warsztaty, w czasie których można było wyłączyć niektóre zmysły, by odbierać otoczenie tylko pozostałymi. Jak to wpłynęło na naszą percepcję i do jakich refleksji skłoniły nas warsztaty?

“Być jak Szeherazada” metoda storytellingu Beata Kania

Wymyślone opowieści dają całkiem nowe treści. Wiodą nas w świat wyobraźni, czerpiąc inspirację z baśni. Z dawnych gawęd i bajania przeznaczonych do słuchania.

Narracyjna wartość słowa w storytelling się dziś chowa. Jedna z legend głosi, że Szeherazada wyleczyła sułtana swoimi opowiadaniem, zaczarowała go słowem. Może warto więc wykorzystać narracyjną wartość słowa, by choć na chwilę zaczarować świat innych...

“Kwadrans na kawę” rozmowa z Krystyna Mirek Ewelina Blaut

Rozmowa z Krystyną Mirek autorką książek obyczajowych. Napisała ponad dwadzieścia powieści. Pisze książki mocno osadzone w realiach życia. Porusza w nich współczesne problemy, ale każda z nich niesie pozytywne przesłanie, by walczyć o miłość, rodzinę i marzenia.

<https://bibliotekapubliczna.com/>

Z różnych pól



➤ **Fundacja Olgi Tokarczuk**

Olga Tokarczuk oficjalnie zainaugurowała działalność założonej przez siebie fundacji, która ma wspierać pracę pisarzy, tłumaczy i badania nad literaturą, ale też działać na rzecz praw człowieka i praw zwierząt. Podczas inauguracji fundacji ogłoszono, że 12 listopada ukaże się nowa książka noblistki „Czuły narrator”.

➤ **„Dwanaście czytelnich bestsellerów za darmo”**

Największa akcja czytelnicza w Polsce promowana jest również w Bytomiu. Dzięki niej możliwy jest bezpłatny dostęp do 12 książkowych bestsellerów.

Czytaj PL to najlepsza literatura piękna, kryminały, reportaże, książka historyczna, powieść młodzieżowa i poradnik. To tytuły cenionych autorów, wśród których nie zabrakło laureatów najbardziej prestiżowych nagród. Dwanaście tytułów dostępnych jest za darmo w formie e-booków, a dodatkowo dziesięć z nich – w wersji audiobooków.

W wyselekcjonowanej dwunastce są m. in. „Zimowla” Dominiki Słowik, która została wyróżniona tegorocznym Paszportem Polityki. W akcji znalazł się też zbiór reportaży „Nie ma” Mariusza Szczygła, za którą autor dostał w 2019 roku Nagrodę Nike. Fanów kryminałów i thrillerów do lektury skuszą „Czarne morze” Karoliny Macios, a także „Zadra” Roberta Małeckiego, „Topiel” Jakuba Ćwika oraz Remigiusz Mróz i jego „Głosy z zaświatów”. Wśród autorów znajdziecie także

pozycje Wojtka Drewniaka, Pauliny Hendel, Mikołaja Łozińskiego, Andri Snær Magnason, Jakuba Małeckiego i Stefanie Stahl.

Książki były dostępne za darmo do końca listopada. Trzeba było pobrać aplikację Woblink i zeskanować kod QR na stronie Czytaj PL.

W tym roku do promocji Czytaj PL dołączyło blisko trzydzieści miast, poza Bytomiem między innymi Warszawa, Gdańsk, Poznań, Słupsk. W poprzednim roku książki biorące udział w akcji przeczytało aż 50 tys. osób.

➤ **„Biblioteka w oblężonym mieście. O wojnie w Syrii i odzyskanej nadziei”**

Mike Thomson

Opowieść o wojnie, odwadze i miłości do książek.

Na Darajję – syryjskie miasto niedaleko Damaszku – od samego początku konfliktu spadał grad bomb i pocisków. Wszystko wokół zamieniło się w morze ruin. Głęboko pod gruzami kryło się jednak pewne sekretne miejsce. Podziemna biblioteka była oazą spokoju, podczas gdy na ulicach rozlegały się wystrzały i dochodziło do eksplozji. Wzdłuż ścian ciągnęły się długie rzędy książek – syryjska poezja, teksty religijne, kryminały Agaty Christie i encyklopedie.

Ryzykując życiem, mieszkańcy Darajji szukali książek w ruinach i przynosili je do biblioteki. Katalogowali tytuły, układali tomy na półkach, organizowali czytelnicze kluby dyskusyjne, a nawet szorowali podłogi. Tajny księgozbiór stał się dla nich symbolem nadziei i wiary w wartość kultury. Reportaż Thomsona to nie tylko historia niezwyklej biblioteki i wspaniałych ludzi, którzy doprowadzili do jej powstania. To także świadectwo nieprzemijającej potęgi literatury, która inspiruje i daje siłę do zmiany świata.

Biblioteka w oblężonym mieście pokazuje, że czytanie to przywilej, który należy docenić. Udowadnia, że książki mają moc zmieniania świata i człowieka, nawet w najbardziej tragicznych okolicznościach. Że dają nadzieję i realnie budują lepsze jutro.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4941676/biblioteka-w-oblezonym-mieście-o-wojnie-w-syrii-i-odzyskanej-nadziei>

➤ **„Ecce Eco” Ryszard Koziół**

Czterdzieści lat temu, czterdziestodwuletni Umberto Eco - filozof i sinolog napisał swoją pierwszą powieść „**Imię róży**”, która stała się pod koniec lat osiemdziesiątych XX wieku od razu bestsellerem. W 1987 roku kiedy została wydana w Polsce, trwał jeszcze komunizm, a książka sprzedawana była w księgarniach spod lady.

Autor artykułu pisze: (...), „Lektura „Imienia róży” jako powieści współczesnej jest możliwa, ponieważ Eco połączył ogień i wodę, czyli średniowiecze z oświeceniem, konfrontując nie tyle epoki, ile dwa trwałe sposoby korzystania przez człowieka z rozumu i wiedzy”(…)

Wydanie rocznicowe wzbogacone rysunkami autora miało swoją premierę 25 listopada 2020 roku w Wydawnictwie Noir Soir Blanc.

Książki. Magazyn do czytania nr 5(44)

➤ „Trzy miliony mizielińskich”

Ciekawy wywiad z twórcami autorskich książek dla dzieci, grafikami **Aleksandrą i Danielem Mizielińskimi**, z którymi rozmawiała Agnieszka Sowińska. Tytuł wywiadu nawiązuje do nakładu wydanych książek (ponad 3 miliony egzemplarzy w 40 krajach, nagradzanych na całym świecie), m. in. D.O.M.E.K”, „MAPY”, „Miasteczko Mamoko”.

Jak mówią nie ma przepisu na idealną książkę, robią książki non fiction dla dzieci, które mają poszerzyć wiedzę. Z założenia traktują dzieci jak dorosłych.

Książki. Magazyn do czytania nr 5(44)

Czytam dzieciom



➤ Justyna Bednarek Rybo, rybo rusz się

Justyna Bednarek – pisarka, dziennikarka, autorka kilkadziesiątu książek dla dzieci, że wymienię tylko uwielbianą przez dzieci **serię o przygodach pojedynczych skarpetek** - „Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek”, „Nowe przygody dziesięciu skarpetek”, „Bandę Czarnej Frotte”, opowiada

o swoich fascynacjach czytelniczych, co czytała swoim dzieciom, gdy były małe.

Mówi, że jest ze świata, w którym książka jest głównym narzędziem poznania świata.

W tym roku wydała nową książkę dla dzieci, która jest kontynuacją serii o skarpetkach pt.

„Zielone piórko Zbigniewa. Skarpetki kontratakują!

Książki. Magazyn do czytania nr 5(44)

Różne pomysły na działalność bibliotek w czasie pandemii

➤ „Szuflandia – wypożyczanie bezkontaktowe”

Biblioteka w Centrum Kultury „Zamek w Toszku” przygotowała dla swoich czytelników projekt „Szuflandia – wypożyczanie bezkontaktowe”. Na zewnątrz umieszczono komody z szufladami, gdzie są udostępniane zbiory.

Projekt „Szuflandia – wypożyczanie bezkontaktowe” stanowi sposób na wypożyczenia i zwroty zbiorów bibliotecznych w czasie epidemii. Wszystko odbywa się na zewnątrz, w tunelu obok biblioteki.

Instrukcja obsługi dla czytelnika jest prosta. Proces zaczyna się od kontaktu z biblioteką i złożeniu zamówienia na książki. Można to zrobić telefonicznie, e-mailowo lub za pośrednictwem Facebooka. Potem ustalany jest termin odbioru zamówienia we wskazanej szufladzie. Szuflandia posiada 18 skrytek. Usługa będzie dostępna do odwołania w rygorze sanitarnym.

<http://lustrobiblioteki.pl/2020/11/szuflandia-wypożyczanie-bezkontaktowe-w-toszku/>

➤ Książkokramik – wypożyczenie na życzenie

Biblioteka Publiczna w Łomiankach w czasie listopadowego zamknięcia wprowadziła usługę „Książkokramik”. Przyniosła ona wiele radości czytelnikom w czasie pandemii.

Od 12 listopada przed wejściem do biblioteki stanął namiot, gdzie o konkretnej godzinie czytelnicy odbierali swoje zamówienia. Usługa funkcjonuje w dni powszednie. Wszystko zostało pomyślane zgodnie z zasadą „zadzwoń lub napisz maila, zamów i odbierz”.

<http://lustrobiblioteki.pl/2020/11/ksiazkokramik-wypożyczenie-na-zyczenie/>

➤ Głodni literatury

Temat książek na wynos dosłownie i w praktyce realizuje Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Anny Kamińskiej w Świdniku. Czytelnicy zabierają książki z... lodówki.

Dla głodnych lekturowych wrażeń czytelników, bibliotekarze przygotowali lodówkę! To nie żart, tylko realna usługa. Przed budynkiem filii nr 1 przy ul. Ratajczaka w Świdniku, który musi być zamknięty zgodnie z przepisami do 29 listopada, wystawiono znane wszystkim urządzenie. Z pewnością zwraca uwagę mieszkańców, którzy przecierają oczy ze zdumienia.

W ogólnodostępnej lodówce udostępniane są książki. Można je śmiało zabierać bez konsekwencji, bez rezerwacji i przez cały czas. Są to książki z darów.

<http://lustrobiblioteki.pl/2020/11/ksiazka-na-wynos-z-lodowki-sposob-na-literacki-glod-czytelnikow/>



Polecane artykuły prasy społeczno – kulturalnej

„O Rozbarku z wypiekami” Katarzyna Moldawa

Wywiad z założycielem Muzeum Chleba, Szkoły i Ciekawostek w Radzionkowie Piotrem Mankiewiczem, w którym opowiada o swoich pasjach, o eksponatach, które zdobią muzeum i o Rozbarku.



„Miasto na granicy dwóch potęg i środkowoeuropejskiego handlu” Tomasz Sanecki

Artykuł na temat wysokiej pozycji Bytomia w okresie średniowiecza, m. in. o ważnej roli jaką miasto pełniło na szlakach handlowych łączących największe miasta Środkowo – Wschodniej Europy .

Rynek 7 nr 6(189)

„Wędrowne Motyle w podróży”

Wywiad z Anią i Marcinem Nowakami, znanymi szerzej jako „Wędrowne Motyle” twórcami jednego z najpoczytniejszych blogów na temat podróży „Gdziewyjechać.pl. Opowiadają o pomysłach na zwiedzanie kraju i mikrowyprawach do najbliższych okolic.

„Żołnierze Bytomia w bitwie warszawskiej” Tomasz Sanecki

Udział w tej najważniejszej bitwie wojny polsko-bolszewickiej i jednej z 20 najbardziej przełomowych bitew w historii świata mieli żołnierze bytomskiego 167 pułku piechoty, który w ramach VII Brygady Rezerwowej bronił frontu Dębe, jednej z najważniejszych twierdz na przedmieściach Warszawy.

„Ulica Zaulek” Katarzyna Moldawa

Historia sięgającej średniowiecza najwęższej bytomskiej ulicy.

Rynek 7 nr 7(190)

„Miłośnicy Rozbarku mają swoje stowarzyszenie” Tomasz Sanecki

W sierpniu powołane zostało Stowarzyszenie Miłośników Rozbarku liczące 50 osób. Połączyła ich pasja do tradycji i historii tej dzielnicy oraz nieczynnej kopalni Rozbark, a także chęć ocalenia tego dziedzictwa.

Rynek 7 nr 9(192)

„Nagroda mnie nie zmieniła” rok po literackim Noblu dla Olgi Tokarczuk

Rozmowa Michała Nogasia z Noblistką w rocznicę otrzymania Nagrody Nobla. O roku, w którym odbyła niezliczoną ilość spotkań, o Noblu, który daje moc oraz o tym co się powie od razu jest słyszane i podawane dalej, wazeniu słów i świadomości jak mogą wybrzmieć. Autorka mówi też do literackiej tęsknocie do pisania powieści .Dobra wiadomość dla czytelników! autorka napisała nową książkę pt. „**Czuły narrator**”- jest to zbiór wykładów i esejów.

Gazeta Wyborcza 10-11 października 2020 „Książka jest jak drugie śniadanie”

Rozmowa Michała Nogasia z Mariuszem Szczygłem – reporterem, pisarzem , laureatem Nagrody Literackiej „Nike” w 2019 roku za książkę pt.„Nie ma”.

Rozmowa o czytaniu, bo jak zaznaczył rozmówca wszyscy pytają go tylko o pisanie.

To ciekawa rozmowa o pasji czytania, o książkach, które dają poczucie bezpieczeństwa, o lekturach dzieciństwa i o bibliotece, którą prawie codziennie odwiedzał.

Jak mówi „W książkach znalazłem swój własny, bezpieczny świat. Skoro ten realny pełen był zawirowań, to może chodziło o formę ucieczki”.

Wysokie obcaszki nr 41(1107) 17 października 2020 „Uniosłem się chamskim honorem”

Radek Rak laureat Nike 2020

Z autorem „Baśni o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli” rozmawiała Dorota Wodecka.

Ciekawa rozmowa z autorem, z wykształcenia weterynarzem na temat literatury, trochę krzywdzącym traktowania w naszym kraju literatury fantastycznej. O potrzebie baśni i mitów, historii XIX- wiecznych relacji feudalnych w zaborze austriackim, o legendzie Jakuba Szeli - „chłopskiego króla”, z którego zdaniem pisarza nie da zrobić się bohatera.

„Zemsta za swoje krzywdy i ewentualną chęć wzbogacenia się na rabunku. Serio, chcemy mieć takich bohaterów?”.

W wywiadzie wybrzmiewa wątek „prowincjonalnego poczucia gorszości”, determinizmie dziejowym, szacunku do zwierząt.

Wolna sobota. Magazyn Gazety Wyborczej, 10 października 2020



„Co czytać, gdy nadejdą Święta, dlaczego nie o... Świętach”



➤ „Elf do zadań specjalnych” Katarzyna Wierzbicka

Rozpoczęło się odliczanie do świąt! W wiosce Świętego Mikołaja trwają już przygotowania. Odbieranie listów, produkcja zabawek, pakowanie, przygotowanie sań i... sprawdzanie poziomu grzeczności dzieci. Pracowite elfy uwijają się, by zdążyć ze wszystkim i by tegoroczne święta były naprawdę idealne. Jednak pewnej grudniowej nocy w wiosce Mikołaja zjawiają się niespodziewani goście i wygląda na to, że w tym roku Boże Narodzenie może okazać się wielką katastrofą. Czy niespodziewani goście i elfy nauczą się współpracować? Czy elf Wiercipiętek spełni marzenia dzieci? Czy uda się uratować święta?

„Elf do zadań specjalnych” to 24 bardzo świąteczne opowiadania, które można czytać przez 24 grudniowe wieczory – od 1 grudnia do Wigilii – lub jak normalną książkę! Przygotuj się na ten niezwykle czas i wprowadź świąteczną atmosferę w swoim domu krok po kroku, rozdział po rozdziale.

➤ „Gwiazdka. Nie przeszkadzać!” Barbara Supel, Beata Żurawska

Antoś i Ania chcą włączyć się w świąteczne przygotowania, ale jak to dzieci, mimo najlepszych chęci, nie zawsze wszystko robią perfekcyjnie i dobrze. A to krzywo polukrują pierniki, a to zawieszają na kominku brudne skarpety na prezenty, a to pobrudzą szyby... Ich starania obserwuje mysz i bardzo się obawia, że ich zachowanie może zostać zinterpretowane przez Mikołaja, że są

niegrzeczne, i nie dostaną gwiazdkowych prezentów... Mysz stara się więc naprawić ich „błędy”. Każdy przecież powinien otrzymać gwiazdkowy prezent...

➤ **„Ominąć święta” John Grisham**

Książka wydana również pod tytułem "Darujmy sobie te święta" oraz "Uciec przed świętami". Ominąć święta, przewrotna, prześmieszna, ciepła i mądra powieść, to jakby Opowieść wigilijna na miarę naszych czasów. Jest w niej błyskotliwy humor oraz znakomicie uchwycona atmosfera przedświątecznej gorączki i wahania ludzkich nastrojów. Komizm sytuacji graniczących z absurdem i purnonsensem wywołuje gromki śmiech, który nie zagłuszy jednak pytań o presję tradycji i otoczenia, o istotę Bożego Narodzenia i prawdziwość ludzkich uczuć w dzisiejszym świecie. John Grisham nie daje odpowiedzi, nie moralizuje. Zapewnia wspaniałą zabawę i przedstawia popis wirtuozerii literackiej, raz jeszcze udowadniając, że jest pisarzem wybitnym i niezwykłym, pisarzem dla każdego: dla wytrawnych znawców literatury i dla miłośników popularnej prozy.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/wydania/50592/ominac-swieta>

➤ **„Noelka” Małgorzata Musierowicz**

Akcja powieści rozgrywa się w wigilię Bożego Narodzenia, a jej główna bohaterka Elka, rozpieszczona przez ojca, dziadka i wuja, w wieku siedemnastu lat dochodzi do wniosku, że bynajmniej nie wszyscy mężczyźni na świecie darzą ją bezkrytycznym uwielbieniem i skłonni są do ulegania jej woli. Ten jeden dzień poczyni wielkie zmiany w egoistycznej osobowości Elki. Czy to za sprawą Terpentuli, czy Tomcia (wigilijnego Gwiazdora), czy też rodziny Borejków albo innych życzliwych w wigilijny wieczór ludzi, w Elce zachodzi zmiana, i to zmiana na lepsze. Noelka uzyskała miano Książki Roku 1992 nadane przez polską sekcję IBBY oraz została przetłumaczona na języki: litewski (Kaleduke), japoński (Noeruka).

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/8750/noelka>

➤ **„Wiedźmikołaj” Terry Pratchett**

Miłośnicy fantastyki z pewnością będą zadowoleni z tego, że wśród świątecznych książek znalazła się powieść autorstwa Terry’ego Pratchetta, jednego z najznakomitszych przedstawicieli tego gatunku. „Wiedźmikołaj” to gwiazdkowy akcent w „Świecie Dysku”. Tytułowy bohater zajmuje się rozdawaniem prezentów, ale nagle znika, a jego obowiązki przejmuje Śmierć. Odnalezieniem Wiedźmikołaja postanawia zająć się Susan (wnuczka Śmierci) i musi to zrobić, zanim nadejdzie

świt. Jeżeli jej się to nie uda, Świat Dysku pograży się w mroku. Niestety, jej jedynym pomocnikiem jest kruk – smakosz gałek ocznych.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4454/wiedzmikolaj>

➤ **“Morderstwo w Boże Narodzenie” Agatha Christie**

Kolejny klasyk, tym razem z rodziny kryminałów. Agatha Christie na święta to strzał w dziesiątkę dla fanów przygód Herkulesa Poirot i osób lubujących się w powieściach o zagadkowych morderstwach. Akcja rozgrywa się w czasie świąt, kiedy Simeon Lee, nobliwy, acz złośliwy i kłótniwy senior rodu, postanawia zaprosić na Gwiazdkę swoich synów. Wszyscy węszą w tym podstęp, ale jednocześnie chcą wierzyć, że ojciec zmienił się na lepsze. Niestety, nie – wkrótce okazuje się, że stary Simeon pada ofiarą (niezwykle krwawą) swoich własnych intryg.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/3652081/morderstwo-w-boze-narodzenie>

➤ **„Cztery płatki śniegu” Joanna Szarańska**

Ciepła, przepiękna humorem i wzruszeniami opowieść o tym, co jest naprawdę ważne. Gwiazdka za pasem, w powietrzu pachnie makowcem, goździkami i zieloną choinką. Mieszkańcy małego miasteczka myślą już o przygotowaniach świątecznych, ale na drodze lepienia uszek i łańcuchów choinkowych staną im rodzinne perypetie. Zabiegani zapomną, co naprawdę liczy się w świętach. Na szczęście ktoś im o tym przypomni...

Bo święta mogą być wyjątkowe, nawet gdy z nieba spadną cztery płatki śniegu na krzyż...

<https://miloscdoczytania.wordpress.com/2017/09/30/ksiazki-idealne-na-swiate-i-nie-tylko-czyli-otulamy-sie-klimatyczna-lektura/>

➤ **„Pensjonat pod Świerkiem”**

Do ukrytego w Tatrach, zaszypanego śniegiem Pensjonatu pod Świerkiem przybywają na święta kolejni goście. Każdy z nich przywozi własną historię. Na miejscu wita ich para właścicieli, którzy – niczym anioły – przyjmują pod swoje skrzydła życiowych rozbitków. Czy ich dobroć i życzliwość wystarczy, by wydobyć z człowieka to, co w nim najlepsze, i jednocześnie uchronić od tego, co złe? Pensjonat pod Świerkiem to zbiór nastrojowych opowiadań stworzonych przez lubianych autorów specjalnie na magiczny czas świąt Bożego Narodzenia.

<https://miloscdoczytania.wordpress.com/2017/09/30/ksiazki-idealne-na-swiate-i-nie-tylko-czyli-otulamy-sie-klimatyczna-lektura/>

➤ **„O, choinka! Czyli jak przetrwać święta”**

22 zakręcone historie stworzone przez autorów z klubu Tforca, dla wszystkich mających dosyć „świętecznej gorączki”. Całość dostępna jako e-book, do pobrania za darmo, ze strony:

http://virtualo.pl/choinka_czyli_jak_przetrwac_swieta/i90564/

➤ **„Listy Świętego Mikołaja” J.R.R.Tolkien**

Przez wiele lat Tolkien podrzucał swoim dzieciom odręczne listy, pisane jakoby przez Św. Mikołaja - opatrzone rysunkami i malunkami. W listach pojawia się nie tylko sam Święty, ale też jego wierny towarzysz i niezdarly pomocnik Niedźwiedź Polarny, elfy, ludek zamieszkujący okolice Bieguna Północnego i śmiertelni wrogowie świąt - gobliny.

Niniejsza książka to rozszerzony zbiór owych liścików, obrazków, rysunków i wierszy, w których kryje się prawdziwy duch Bożego Narodzenia.

<https://www.biblionetka.pl/art.aspx?id=922620>

➤ **„Święta z kardynałem” Fannie Flagg**

Amerykańska wersja opowieści wigilijnej - ciepła, wzruszająca historia o zwyczajnym życiu ludzi z małego prowincjonalnego miasteczka i uzdrawiającej mocy przyjaźni, wiary i nadziei. Głównym bohaterem powieści jest Oswald T. Campbell, 52-letni mieszkaniec Chicago, który żyje z renty z dnia na dzień w wynajętym pokoju. Pewnego jesiennego popołudnia dowiaduje się, że pozostało mu kilka miesięcy życia, a szansą na pozostanie na tym świecie jak najdłużej jest radykalna zmiana klimatu. Opuszcza więc rodzinne miasto i wyjeżdża na daleką amerykańską prowincję. Naznaczony samotnością od pierwszych lat życia, odnajduje tu przyjaźń i niezbyt mu dotąd znaną ludzką życzliwość. Święta Bożego Narodzenia, przeżywane w gronie nowych przyjaciół i znajomych, stają się czasem cudu, który obejmie także szereg innych osób z jego otoczenia: niepełnosprawną dziewczynkę, starszą panią od lat będącą niespełna zmysłów, dwie samotne kobiety, niedoszłą pisarkę czy dwoje niespełnionych kochanków.

<https://www.biblionetka.pl/art.aspx?id=922620>



Na zakończenie świątecznie i optymistycznie...

Płoną izby drzewka blaskiem,
pachnie świerkiem, grzybkiem, plackiem,
talie mężnie walczą z paskiem
i pucharów dźwięczy brzeg.

O, jak błogo w drzewka blaskach,
z łonem pełnym dum i ciasta,
tonąc w pieśniach i powiastkach,
co w zaciszu krążą strzech.

Nim więc zgasną drzewka blaski,
posłuchajcie opowiastki
o zdarzeniach pewnej gwiazdki,
które taki miały bieg...

Jeremi Przybora